

ଅସମୟ

The background of the entire page is a dark, textured surface. Overlaid on this are several large, flowing, organic shapes in shades of orange, red, and yellow. These shapes appear to be moving or melting, creating a sense of fluidity and depth. The colors are vibrant against the dark background, with some areas showing a gradient from deep red to bright orange.

ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରସାଦ ଦାସ

ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରସାଦ ଦାସ (ଜନ୍ମ ୧୯୩୬): ଜଡ଼ି, ଗାନ୍ଧିଜୀ
 ଏବଂ ନାଟ୍ୟକାର - ଉତ୍କଳ ଓ ଆଲ୍ଲାବାଦ ବିପ୍ଳବୀଙ୍କର
 ଶିଷ୍ୟପ୍ରାପ୍ତି : ଜଳା ଇତିହାସରେ ପି-ଏଚ୍-ଡି । ଭାରତୀୟ
 ପ୍ରଶାସନ ସେତାରୁ ସେକ୍ସାରେ ଅବସର ନେଇ ବିଗତ
 ଦୁଇ ଦଶନ୍ଧିରୁ ସମ୍ବର୍ଦ୍ଧିତାବେ ଗବେଷଣା ଓ ସାହିତ୍ୟ
 ରଚନାରେ ନିପୁଣ ଏବଂ ବିଭିନ୍ନ ସାଂସ୍କୃତିକ ଅନୁଷ୍ଠାନ ଓ
 କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ସହିତ ସମ୍ପୃକ୍ତ । ତାଙ୍କର ଲେଖାମାନ ଇଂରାଜୀ
 ତଥା କେତେକ ଭାରତୀୟ ଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ଏବଂ
 ତାଙ୍କର ନାଟକ ଦେଶର ବିଭିନ୍ନ ସ୍ଥାନରେ ମଞ୍ଚସ୍ଥ ହୋଇଛି
 ଓଡ଼ିଶାର ଜଳା ଉପରେ ଲିଖିତ ତାଙ୍କର ପୁସ୍ତକମାନ
 ହେଲା- ସୁନା ପେଡ଼ିଙ୍ଗ୍, ଚିତ୍ରପୋଥି ଏବଂ ପାମ୍ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ
 ମିଳିଏତର୍ସ । ଅସମୟ ତାଙ୍କର ଚତୁର୍ଦ୍ଦଶ ଜଣିତା ସଂଜ୍ଞାନ ।
 ୧୯୭୯ରୁ ଦିଲ୍ଲୀରେ ଅବସ୍ଥାନ: ୩୦୫, ହାଇପ୍ରଷାସ
 ଆପାର୍ଟମେଣ୍ଟ, ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ - ୧୧୦୦୧୬

ଅସମୟ

ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରସାଦ ଦାସ

ସୁନୟା ପ୍ରକାଶନ

କଟକ ■ ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ

ଅସମୟ
© ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରସାଦ ଦାସ. ୨୦୦୪

ପ୍ରକାଶକ
ଡକ୍ଟର ସୁନନ୍ଦା ମିଶ୍ର ପଣ୍ଡା
ସୁନନ୍ଦା ପ୍ରକାଶନ
ପି-୮/୮୭୦୭, ବସନ୍ତ କୁଞ୍ଜ, ନୂଆଦିଲ୍ଲୀ

ମୁଖ୍ୟପରିଚେଷ୍ଟକ
ବିଦ୍ୟାପୁରୀ
ବାଲୁବଜାର, କଟକ ୭୫୩୦୦୨

ମୂଲ୍ୟ : ₹୧୦୦.୦୦

ISBN : 81-88637-02-5

Asamay
A Collection of Poems by J.P. Das

Publisher
Dr. Sunanda M. Panda
Sunanda Prakashana
C-8/8707, Vasant Kunj, New Delhi-110 070

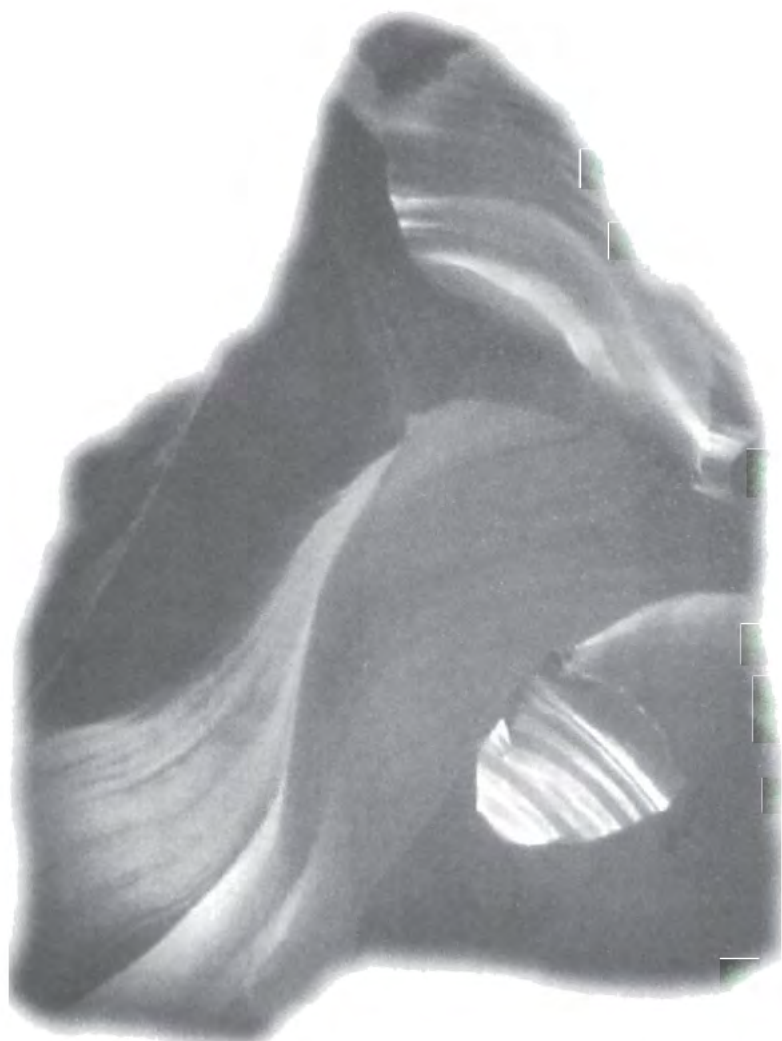
Sale Distributor
Vidyapuri, Balubazar, Cuttack - 753 002

Cover Design : Ivy D'Souza

Price : Rs. 100.00

ଅସମୟ

ରଚନା କାଳ : ୧୯୯୭-୨୦୦୩

ସୂଚୀପତ୍ର

୧.	ଭୋକ	୯
୨.	ତେଣା	୧୨
୩.	ଅଲେଖା କବିତା	୧୪
୪.	ଛାତି ଆସିଥିବା ଦିନ	୧୭
୫.	ଠିକଣା	୨୦
୬.	ଅରଣ୍ୟ	୨୨
୭.	ପଛକୁ ଫେରିବା	୨୪
୮.	କବିତାର ଅପେକ୍ଷା	୨୬
୯.	ଖୋଜା	୨୮
୧୦.	ଅକାଳ	୩୦
୧୧.	କିଛି ନାହିଁ	୩୨
୧୨.	ଯିବାବେଳେ	୩୪
୧୩.	ଅବିସ୍ମୃତି	୩୬
୧୪.	ମନେ ରଖ	୩୮
୧୫.	ଫାଦ ପହର	୪୦

୧୬. ଲତା	୪୨
୧୭. ଅସମୟ	୪୪
୧୮. ଆକାଶ	୪୬
୧୯. ଛୋଟ ମୋର ଗାଁ	୪୯
୨୦. ଅନ୍ଧାର	୫୫
୨୧. ମାଳି ନେବା ପରେ	୫୮
୨୨. ଏକା ଏକା	୬୧
୨୩. ପୁଟି ସଭା	୬୩
୨୪. ପୋଖରାନ	୬୫
୨୫. ଚିତ୍ରଲେଖା	୬୭
୨୬. କାଶୀପୁର	୬୯
୨୭. ରାସ୍ତା	୭୧
୨୮. ଯେ ଯାହା	୭୪
୨୯. ବିପ୍ଳବମ୍	୭୬
୩୦. ଗୁଢ଼ରାତି ପରେ	୭୯

ଭୋକ

ଭୋକକୁ ନିଦ ହୁଏ ନାହିଁ
ଭୋକ ସାରାରାତି ଉଦାଗର ରହିଥାଏ
ସହରର ଖୋଲା ଫୁଟପାଥରେ
ଓ ଡଂଗଲର ପତ୍ର କୁଡ଼ିଆରେ

ଭୋକ ହାଉଁ ପାଇଁ ହେଉଥାଏ
ଖାଙ୍କର ପେଟରେ ରଜଶା ଆଖିରେ
କଙ୍କାଳର କାକୁଟି ମିନତିରେ

ଭୋକ ବାହା ଧରି ଆସେ
ଫଟା ମାଟିରୁ ଶୁଖିଲା ନଈରୁ
ଭିଖାରୀର ଛିଣ୍ଡା କନାର ଛିଦ୍ରରୁ
ଚୁଲିର ଅଣ୍ଡା ହୋଇଯାଇଥିବା ପାଉଁଶରୁ

ଭୋକ ବାହାରିଆସେ ଲୁହରୁ ଉତୁରି
ଅନ୍ତନାଳୀକୁ ଆଉଟି
ଭଙ୍ଗା ଦେହରୁ ଉଲୁରା ମନରୁ
ଉଡୁଡ଼ି ଯାଇଥିବା ଘରକରଣାରୁ

ଭୋକ ଖୋଜିବୁଲେ ଆତୁର ହୋଇ
ଚେର ମୂଳ କଇଁଆ ପତ୍ର
ଖପରା ଅଇଁଠା ଖାଲି ହାଣ୍ଡି
ପେଟ ମୁନ୍ଦା ଚୋରାଣି ପାଣି
ପୁଣି ପୁଣିମାର ପୋଡ଼ା ରୁଟି
ଓ ପାଣି ଉପରେ ବିଞ୍ଚି ପଡ଼ିଥିବା
ଖରାର ମୁଠା ମୁଠା ଭାଟ

ଭୋକ କୁକୁର ସାଙ୍ଗରେ କଳି କରେ
ପିଲା ହାତରୁ ଖାଇବା ଛଡ଼ାଇ ନିଏ
ଭୋକ ସିଙ୍ଗା ଅସିଙ୍ଗା ବାରେ ନାହିଁ
ତାର ବାଛ ବିଚାର ନାହିଁ
ଭଲ ମନ୍ଦ ଶିଖିବାର ନାହିଁ
ମଣିଷତା ନାହିଁ ଆତ୍ମା ନାହିଁ
ଭୋକ କେବଳ ରକ୍ତ ଆଉ ମାଂସ
ଭୋକ କହେ ମୁଁ ହିଁ ଇଶ୍ବର
ଏବଂ ମଣିଷ ହେଉଛି ମୋ ପାଇଁ
ମୁଁ ହେଉଛି ଚରମ ସତ୍ୟ
ମୁଁ ହେଉଛି ମୋକ୍ଷ ଲଭିବାର
ନିର୍ଦ୍ଦଳା ଉପବାସ

ଭୂଗୋଳ ଇତିହାସ ନିର୍ବିଶେଷ
ଭୋକ ଥାଏ ପ୍ରସ୍ତର ଓ ମଧ୍ୟଯୁଗରେ
ନଅଙ୍କରେ ତେୟାଳିଶ ମସିହାରେ
ଭୋକ ଛଟପଟ ହେଉଥାଏ
ଏକବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀର ଆଖେପାଖେ

ଆଶବିକ କଳାମେଘ ଭଳି
ଭୋକ ପରିବ୍ୟାପ୍ତ ହୋଇଯାଏ
କାଳ ଅକାଳରୁ ମହାକାଳକୁ
କଳାହାଣ୍ଡିର ନିରନ୍ତ ଅନ୍ଧାରରୁ
ବାଏଫ୍ରାର ବନ୍ଧ୍ୟା ଉଷରତାକୁ
ଏବଂ ସ୍ୱପ୍ନସିଦ୍ଧ କରିଦିଏ
ଭୋକର କୌଣସି ଡାଟିବର୍ଣ୍ଣ ନାହିଁ
ଭୋକର କୌଣସି ଦେଶ କାଳ ନାହିଁ

ତେଣା

ପକ୍ଷୀ ତାର ଗୀତ ବଦଳରେ
ତୋଳିନିଏ ଦୁଇଟି ଧାନ ଶିଖା
ଲେଉଟିଯାଏ ଆକାଶର
ନିବିଡ଼ ନୀଡ଼ ଭିତରକୁ

ଅପହଞ୍ଚି ଅନେଷାର ଆଖି
ଦିଗ୍‌ବଳୟର ବିରାଗକୁ ଛୁଇଁ
ଫେରି ଆସେ ପୁଣି ନିଜର
ଅଭୀଷ୍ଟର ଶେଷ ଆଶ୍ରୟକୁ

ତେଣା ସମତୁଲ କରୁଥାଏ
ଦୂରରୁ ଦୂରକୁ ଘୁଞ୍ଚିଯାଉଥିବା
ନୀଳର ଉପାର ସାନ୍ତତା
ଓ ଫେରିପାଲବାର ଆସ୍ଥାରେ
ନିଶ୍ଚେଷ୍ଟ ହୋଇ ରହିଥିବା
ସବୁଜର ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣକୁ
ସହଜ ଯିବା ଆସିବାର
ଭାରସାମ୍ୟକୁ ଭାଙ୍ଗିଦେଇ

ଦୃଷ୍ଟି ପରିସରର ଦିଗ୍‌ବିଦିଗରୁ
କଳରବମାନେ ଫେରିଯାନ୍ତି
ଧାନକ୍ଷେତର ଅପେକ୍ଷାକୁ ଛୁଇଁ
ପୁନଶ୍ଚ ଇଚ୍ଛାର ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱକୁ
ମହାକାଶର ମଧ୍ୟବିନ୍ଦୁରେ
ସ୍ଥିର ଓ ସନ୍ତୁଳିତ ରହିଥିବା
ପ୍ରତ୍ୟୟର ଏକନିଷ୍ଠତାକୁ

ଜୀବନ ବିବର୍ତ୍ତିତ ହେଉଥାଏ
ସମୟର ଅରାଜକତାରେ
ଉପଲବ୍ଧିମାନେ ଯାଇ ଆଶ୍ରୟ ଖୋଜନ୍ତି
ଉଡ଼ନ୍ତା ଦିକ୍ଷାସାର ଯୁଗ୍ମ ଆଧାରରେ

ଅଲେଖା କବିତା

ଏପରି କିଛି କବିତା ଅଛନ୍ତି
କେବେହେଲେ ବି ଯେଉଁମାନେ
କାଗଜ ଉପରେ ଧରାଦିଅନ୍ତି ନାହିଁ
ଅତି ବାଧ୍ୟବାଧକତା କଲେ
ସେମାନେ ନିଜର କୋଳାହଳର
ସମସ୍ତ ଛନ୍ଦ ଓ ବ୍ୟୁତ୍ପତ୍ତି ହରାଇ
ନିର୍ବାକ ଓ ନିସ୍ବନ୍ଦ ହୋଇଯାନ୍ତି

ମୃତଭାଷାର ବ୍ୟାକରଣରେ ଥିବା
ସମସ୍ତ ସର୍ବନାମକୁ ଆୟତ୍ତ କରି
କବି ଅକ୍ଷରମାନଙ୍କୁ ଶବ୍ଦ କରି ସଜାଏ
ଶବ୍ଦମାନଙ୍କୁ ବିନ୍ୟାସ କରେ ଫଳ୍ପ୍ରରେ
କିନ୍ତୁ ସେ ଯେତେବେଳେ
କବିତାକୁ ଆବାହନ କରି
ସେମାନଙ୍କ ପାଖରୁ ଅର୍ଥ ମାଗେ
ଶବ୍ଦମାନେ ମନା କରିଦିଅନ୍ତି
ଜୀବନ୍ୟାସ ନେବା ପାଇଁ

କାଗଜ ଉପରେ ତଲ୍ଲୀନ ରହିଥିବା
ଖୋଜୁଥିବାର ଆଖିକୁ
ଚିହ୍ନିବାର କୌଣସି ସୂଚନା ମିଳେନାହିଁ
କାହାରି ମୁହଁ ଭାସି ଆସେ ନାହିଁ
ଅକ୍ଷର ସମୁଦ୍ଭୁଳ ପୃଷ୍ଠା ଉପରକୁ
କବିତା କେଉଁଠି କିପରି
ସନ୍ତର୍ପଣରେ ଚାଲିଯାଇଥାଏ
ବ୍ୟାକରଣକାରଙ୍କ ନାଟନିୟମ
ଓ ଆର୍ଷ ପ୍ରୟୋଗର ଚୋରା ଗଳି ଦେଇ

କାଗଜକୁ ଅଲଗା ରଖିଦିଏ କବି
ପାଖକୁ ଆସୁନଥିବା କବିତାକୁ
ଅନୁନୟ ବିନୟରେ ଆକୁଟିମିନତି କରେ
ପାଖକୁ ଆସିବାକୁ ଡାକେ
ଏକାକୀ ପାଖରେ ଚାହେଁ
ରାସ୍ତାରେ ସହଯାତ୍ରୀ ହେବାକୁ ଖୋଜେ
ନିଦ ନ ଆସିବାବେଳେ ମନେପକାଏ
ସ୍ବପ୍ନରେ ଦେଖିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରେ

ଶେଷରେ ହାରିଯାଏ କବି
ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଦୂର କରିଦିଏ
କବିତା ଓ ନିଦ ମଝିରୁ
ମନମାରି ପଡ଼ି ରହେ ଏକା ଏକା
ସ୍ବପ୍ନ ଦେଖେ ତୁପ ରହେ
ପଳାଇଯାଏ ଫେରିଆସେ
ଯାହାପାଏ ସେତିକିକୁ ନେଇ
ନିଜକୁ ସାନ୍ତୁନା ଦିଏ

ନିନ୍ଦର ଉପଲବ୍ଧମାନଙ୍କରୁ
କାଗଜ ଉପରେ କିଛି ଲେଖି ରଖେ
ଏବଂ ଆହୁରି ଅନେକ କବିତାକୁ
ଅଲେଖା ଛାଡ଼ିଦିଏ କବି

ଛାଡ଼ି ଆସିଥିବା ଦିନ

ପଛରେ ଛାଡ଼ିଆସିଥିବା ଦିନମାନେ
ସେଇଭଳି ନିଷ୍ଠେଷ୍ଟ ପଡ଼ି ରହିଥାନ୍ତି
କାହିଁ କେଉଁ ନିସ୍ତରଙ୍ଗ ଅଟଳରେ
ମୃଣ୍ମୟା ଦେବୀର ବିସର୍ଜିତ ଅସ୍ଥିଫଞ୍ଜରା ଭଳି
ସ୍ମରଣରେ ସେମାନଙ୍କୁ ଡୋଳି ଆଣି
ଜୀବନର ରଙ୍ଗ ଦେଇଦୁଏ ନାହିଁ

କିଛି ଆଉ ନାହିଁ ହାତ ମୁଠାରେ
ସେଥିରୁ କେବେ କେଉଁଠି ଝଡ଼ି ପଡ଼ିଥାଏ
ଚଲାପଥରୁ ଉଠାଇ ଆଣିଥିବା
ଅନ୍ତରଂଗତାର ସ୍ପର୍ଶରେଶୁ ସବୁ
ଆଉ ମୁକୁଳାଇ ଆଣି ଦୁଏ ନାହିଁ
ସୁଖ ପାଖରେ ବନ୍ଧା ପଡ଼ି ରହିଥିବା
ସଂପୂର୍ଣ୍ଣତାର ଉତ୍କଳ ମୁଦୁର୍ଭମାନଙ୍କୁ
ଅବିସ୍ମୃତିର ଲଗ୍ନ ସବୁ
ନିଜକୁ ସ୍ୱୟଂସଂପୂର୍ଣ୍ଣ କରି
ନିଷ୍ଠିତ୍ର ରହିଥାନ୍ତି
ନିଜ ନିଜର ନୂଆ ଠିକଣାରେ

ଅଜଣା ଯନ୍ତ୍ରଣାମାନେ ଆସି
ଛାତି ଉପରେ ଭାର ହୋଇଯାନ୍ତି
ବିପର୍ଯ୍ୟସ୍ତ କରିଦିଅନ୍ତି
ଦେହ ମନରେ ବସା ବାନ୍ଧି ରହିଥିବା
ପୁରୁଣା ଉନ୍ମୁଦନାର ଯାତନାମାନଙ୍କୁ

ବଂଚିବାର ନିଜସ୍ବ ନିୟମକୁ ମାନି
ଜୀବନ ଚାଲିଥାଏ ତାର
ନିଜର ଗତିଶୀଳତାର ଅଭ୍ୟାସରେ
ସୂର୍ଯ୍ୟ ଉଠେ ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ସଂଯୋଗ ପଛରୁ
ଓ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ପ୍ରତିଟି ଦୁର୍ଘଟନାରେ
ପ୍ରତିଟି ସଂପର୍କକୁ ଆକାଶ ପ୍ରଶ୍ନ କରେ
ତାର ଉତ୍ତରାଧିକାରକୁ ନେଇ
ମେଘ ଲୁଚାଇଦିଏ ସ୍ବପ୍ନମାନଙ୍କୁ
ରାତି ହଜାଇଦିଏ ଗୋପନୀୟ କଥାର
ଅନ୍ତରଂଗ ଭଗ୍ନଶବ୍ଦରୁ

ପାଦ ଝୁଣ୍ଟେ ମନ ଭାଙ୍ଗିଯାଏ
ଖୋଜୁଥିବା ହାତ ଫେରିଆସେ
ତଥାପି ଆଖି ଅନାଇ ରହିଥାଏ
ସମସ୍ତ ଯୁକ୍ତିତର୍କକୁ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ କରି
ସମୟ ଅସମୟର ପଦୁଅ ବାହାରେ
କେଉଁ ଅନ୍ୟ ଦିଗବଳୟ
ତଳେ ପଡ଼ିଯାଇଥିବା ଫୁଲଟି
କେଉଁ ଇନ୍ଦ୍ରିୟ ବଳରେ
ପୁଣି ଆସି ଖୋସି ହୋଇଯିବ
ତାଳର ସବୁଜ ପ୍ରତ୍ୟାଶା ଭିତରେ

ଛାଡ଼ି ଆସିଥିବା ଦିନମାନ
ମନ ଭିତରେ ସେଇଭଳି ପଡ଼ି ରହିଥାନ୍ତି
ନିର୍ଜୀବ ନିଶ୍ୱେଷ ଓ ବିସର୍ଜିତ
ସେମାନଙ୍କୁ ଖୋଜୁଥିବା ଲୋକଟି
ଥକା ହୋଇ ବସିପଡ଼େ
ନିଜର ଛଳନାର ବୈରାଗ୍ୟ ଭିତରେ

ଠିକଣା

ରେଲ ଲାଇନ ତଳକୁ ରାସ୍ତା
ସେଠାରେ ଟିଣ ଛାତର ଘର
ତାର ସବୁଜ ରଙ୍ଗର କବାଟ ବାହାରେ
ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଥାଏ ଝିଅଟି

ତାଙ୍କବାଲା ଷ୍ଟେସନରେ ଓହ୍ଲାଇ
ସେଇ ରାସ୍ତା ଦେଇ ଯାଏ
ଝିଅଟି କିନ୍ତୁ ସେଠାରେ ନାହିଁ

ରେଲଗାଡ଼ିର ଧୂଆଁ ଓ ସିଟି
ଟେଲିଗ୍ରାଫର ଛନ୍ଦାଛନ୍ଦି ତାରରେ ଲାଗି
ଛିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ହୋଇ ତଳକୁ ଖସିପଡ଼ିଛି
ତାର ଅସ୍ପଷ୍ଟତା ଦେଇ ଦୂରରୁ ଦୂରକୁ
ସବୁଜର ବିସ୍ତାର ହିଁ ଦେଖାଯାଏ
ସେଠାରେ ଆଉ ଟିଣ ଛାତର ଘରଟି ନାହିଁ

ମଉଳି ଯାଇଥିବା ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ
ଅପନ୍ତରା ଓହ୍ଲାଇ ଆସେ
ଘାସ ପଡ଼ିଆର ବିଷଣ୍ଣତା ଉପରକୁ

ଗ୍ରହ ନକ୍ଷତ୍ରମାନେ ରତୁର ତାରତମ୍ୟରେ
ନିଜ ନିଜର ଗତିପଥ ବଦଳାଇ ନିଅନ୍ତି
ସେଠାରେ ଆଉ ଟ୍ରେନ ଅଟକେ ନାହିଁ

ଉପରେ ଧାଡ଼ି ଧାଡ଼ି ତାରର ଦୀର୍ଘଶ୍ୱାସରେ
ଖବର ଯିବାଆସିବା କରୁଥାଏ
ଏକାଠି କରିବାରେ ଲାଗିଥାଏ
ଜଣା ଅଜଣାର ଦୂର ଓ ନିକଟକୁ
ତଳେ ଅଟକିଥିବା ଭଙ୍ଗା ପୋଲଟି କିନ୍ତୁ
କାହାରିକି କେଉଁଠି ଯୋଡ଼େ ନାହିଁ
କେହି ବି ଚିଠି ଲେଖନ୍ତି ନାହିଁ
ଆଉ ସେଇ ପୁରୁଣା ଠିକଣାରେ
ଡାକବାଲା ବାଟ ଭାଙ୍ଗି ଚାଲିଯାଏ
ସେଠାରେ ଆଉ ରେଲ ଲାଉନ ବି ନାହିଁ

ଅରଣ୍ୟ

ଗଛମାନେ ଆଜ୍ଞା ନିମଗ୍ନ ରହିଥାନ୍ତି
ସହଜ ସାଧନାର ଭଙ୍ଗୀରେ
ପବନ ନିଜର ନିର୍ବାଣ ଖୋଜୁଥାଏ
ଛାଇ ଆଲୁଅର ଗୋଲକପନ୍ଦାରେ

ବୁଦାଗଛର ଚୋରାକୋଠରୀ ଭିତରୁ
ବାହାରି ଆସନ୍ତି ଆଦିମ ଦେବତାଙ୍କ ସଦିଛା
ସରାସ୍ତ୍ରପ ଦେହରୁ ଖୋଲି ଛାଡ଼ିଯାଏ
ଜର୍ଜର ହିଂସ୍ରତାର ନିର୍ମୋକ୍ଷ

ଏକାକୀ ବାଟୋଇ ପାଦ ମିଳାଏ
ନିଛାଟର ପ୍ରାଚୀନ ତାଳରେ
ଖଣ୍ଡିତା ଦେଇ ଛୋଟ ଚଢ଼େଇଟି
ସ୍ବଳ୍ପ ସମୟକୁ ନିଜର କରିଦିଏ

ଝରଣା ପାଣିର ନିଅର ଦର୍ପଣରେ
ଲତାଟିଏ ଅନାଇ ରହେ ନିଜକୁ
ଖରାର ନିଶ୍ବାସରେ ଖସି ପଡ଼ୁଥିବା ପତ୍ର
ପୂର୍ଣ୍ଣ ପାଖରେ ନିଜକୁ ସମର୍ପଣ କରିଦିଏ

ନିର୍ଭୟରେ ବୁଲୁଥାନ୍ତି ଅସ୍ଥିର ଇଚ୍ଛା ସବୁ
ଶ୍ରୀପଦସଂକୁଳ ମୋହମୁକ୍ତିର ଆଶେପାଶେ
ଅକାମନ ଯାଇ ଅନାଗତ ବସିପଡ଼େ
ବିଶଲ୍ୟକରଣାର ଆଶ୍ୱାସନା ତଳେ

ବନସ୍ତର ନିଘଞ୍ଚକୁ ଭେଦି
ଗଛକଟାଳିର ପାଦଶବ୍ଦ ଶୁଭେ
ସହୃଦ କଳରୋଳର ଅବିରତ ଛନ୍ଦ
ହଠାତ ବନ୍ଦ ହୋଇଯାଏ
ଇତିହାସର ଶେଷକଥା ଭଳି

ପଛକୁ ଫେରିବା

କଟିହାସର ଭଙ୍ଗା ତାଳ ଉପରେ
ଖିଜା ହୋଇଥିବା ପତ୍ର ପୁଷ୍ପ ସବୁଜତା
ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ହୋଇ ଭାଙ୍ଗି ପଡ଼ିଛି
ନିଜର ଅପ୍ରତ୍ୟୟର ଭାରରେ

ସ୍ରୋତଟି ଆଉ ଏକା ଭଳି ନଥାଏ
କେତେ ନୂଆ ଅଭାବ ଚାଲିଯାଇଥାନ୍ତି
ତାର ନିର୍ଲିପ୍ତତା ଉପରେ ଉଦାଣି କାଟି
ସେତୁର ଅସ୍ଥି ଫାଟରରେ ମାଡ଼ି ଯାଇଥାଏ
ଉଛନ୍ତି ଆସ୍ଥାର ଲତାଗୁଳ୍ମ

ଆଗକୁ ବଢ଼ାଇଥିବା ହାତ
କାହା ଅଙ୍ଗୁଳିର ଶୀତଳତାକୁ ଛୁଇଁ
ଫେରିଆସେ ନିରାଶ୍ରୟ ଓ ଭୟଭୀତ
ପୁଣି ନିଜର ଶିଥିଳ ଅବସ୍ଥିତିକୁ

ଧସି ପଡ଼ୁଥିବା ଧୂସାରଶେଷରେ
ପ୍ରତିଟି ଦୃଷ୍ଟିପାତରେ ଜମି ଯାଉଥିବା
ପରସ୍ତ, ପରସ୍ତ ମନସ୍ତାପ ତଳେ

ସେତେ ଖୋଜିଲେ ବି ଆଉ ମିଳନ୍ତି ନାହିଁ
ସୁଖ ସମ୍ବଳିତ ସ୍ବପ୍ନର ଭଗ୍ନଶମାନ

ଦୀର୍ଘଶ୍ବାସର ମୃତ ଉପତ୍ୟକାରେ
ପଛକୁ ଫେରିଯିବାକୁ ଖୋଜୁଥାଏ
ଲିଭି ଆସୁଥିବା ଆଖିର ଉଷ୍ମ
ଯାହା ଶେଷରେ ଯାଇ ହଜିଯାଏ
ବୟସ୍କମର ନିରୁତ୍ସାହ ଉଦାସାନତାରେ

କେବଳ କ୍ରମିକ ମୁହୂର୍ତ୍ତମାନେ
ଯାହାର କେଉଁଆଡ଼କୁ ଯିବାର ନାହିଁ
ପଛକୁ ଅନାଇ ଅନାଇ
ନିଜକୁ ନିଃଶେଷ କରିଦିଅନ୍ତି

କବିତାର ଅପେକ୍ଷା

୧

କବିତା କେହି ତିଆରି କରେ ନାହିଁ
ଅଲେଖା କବିତା ଛପି ରହିଥାଏ
ଆବିଷ୍କାରର ଅପେକ୍ଷାରେ
ତାକୁ ଖୋଜି ବାହାର କରିବାକୁ ହୁଏ

କେଉଁଠି ଲୁଚିଥାଏ କବିତା
ଜହ୍ନରାତିର ପରିପୂର୍ଣ୍ଣ ଅନ୍ଧାର ଭିତରେ
ନା ସକାଳର ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଦର୍ପଣ ପଛରେ
ସୁଧାଦୁର ଆଖିରେ ପ୍ରତିଫଳିତ
ମେଘହୀନ ଆକାଶର ଫଳକରେ
ନା ଭୁଲ ବୁଝାମଣାରେ ଛଟପଟ
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣକାନ୍ତର ମଧ୍ୟାହ୍ନର ଶୂନ୍ୟରେ

କେଉଁଠି ଲୁଚିଥାଏ କବିତା
ମାନିନୀ ରାଧାର ଉକ୍ଷାରେ
ନା ଅନାବୃତ୍ତିରେ ଝାଉଁଳି ପଡ଼ିଥିବା
ଭଙ୍ଗା ମଣିଷର ବିବଶତାରେ

କାହାର ପ୍ରତୀକ୍ଷାରେ ଥାଏ କବିତା
ସଦାଶୟ ଦେବତାର ପାଦଶବ୍ଦର
ନା ଧାନକେଣ୍ଡା ଭିତରେ ବହୁଥିବା
ଶସ୍ୟବାଦର ପରିପୁଷ୍ଟିର

କୌଣସି ଉଦ୍‌ବେଗ ନାହିଁ କବିତାର
କେହି ନା କେହି କେବେ ନା କେବେ
ତାକୁ ଖୋଜିବ ହିଁ ଖୋଜିବ

୨

ଶବ୍ଦଟି ଉଚ୍ଚାରିତ ହୋଇଯିବା ପରେ
ଫକ୍ତିଟି ଲେଖା ହୋଇ ସାରିବା ପରେ
ପୁଣି ନିଜକୁ ଲୁଚାଇନିଏ କବିତା
ନିଜର ବ୍ୟଞ୍ଜନାର ଗୋଲକଥାରେ
କବିତା ହଜିଯାଏ ନିଜର ଶବ୍ଦ ଓ ଛନ୍ଦରେ

କବିତା ପୁଣି ଅପେକ୍ଷା କରି ରହେ
ନିରବଧି କାଳ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ
ବୁଧପୂର୍ଣ୍ଣର ଅପେକ୍ଷା ଓ ଆଶାରେ
କବିତାକୁ ନିଶ୍ଚିତ ଘଣା ଯେ
ଆଜି ଏଇ ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ
ଅଥବା କେଉଁ ସୁଦୂର ଭବିଷ୍ୟତରେ
କେଉଁ ଅଜ୍ଞାତ ସମାନଧର୍ମୀ ଆସି
ତାକୁ ଆପଣାର କରିବ ହିଁ କରିବ

ଖୋଜା

ଚାଟି ଖୋଜେ ସୁପ୍ତ
ଝିଙ୍କାରୀ ଅନ୍ଧାରର ନିଃସ୍ବନ
ଖଣ୍ଡ ଖଣ୍ଡ ମେଘ ଖୋଜେ
ମରାଚିକାର ହାହାକାର
ବାଲି ଖୋଜେ କଟିହାସର ପାଦ

ପ୍ରେମ ଖୋଜେ ବନ୍ଧନରୁ ମୁକ୍ତି
ମନ ଖୋଜେ ଦେହର ଆଶ୍ରୟ
ଦେବଶିଶୁ ମୃତ୍ୟୁ ଖୋଜେ
ଶାନ୍ତି ଖୋଜେ ଅନନ୍ତ ସମୟ
ତୃଷ୍ଣା ଖୋଜେ ମହାର୍ଣ୍ଣବ
ମୋକ୍ଷ ଖୋଜେ ଆଦିମ ସଂଶୟ

ଲଜ୍ଜା ଖୋଜେ ଛିଣ୍ଡା କନା
ଭୋକ ଖୋଜେ ମୁଠାଏ ମର୍ଯ୍ୟାଦା
ଭୟ ଖୋଜେ ଅଜ୍ଞାତବାସ
ଶୋକ ଖୋଜେ ପୁଣି ନିଦ୍ରା
ସର୍ବହରା ଅଭୟ ଆଶ୍ରୟ

ପ୍ରହରତରୁବିଦ ଖୋଜେ
ମୃତଲିପିର ବ୍ୟାଖ୍ୟା
କବି ଖୋଜେ ଦର୍ପଣ ଭିତରେ
ତାର ସ୍ବପ୍ନର ପ୍ରତିଶବ୍ଦ
ବ୍ୟାକରଣ ଖୋଜେ ବ୍ୟତିକ୍ରମ
କବିତାର ଅନ୍ତ ତାର ସଂଜ୍ଞା

କିଛି ବି ଆଉ ନଥାଏ
ଯେଉଁଠାରେ ଖୋଜିବାର ଶେଷ
କେବଳ ଏକ ନିବିଡ଼ ଅନୁପସ୍ଥିତି
ନିଜ ଭିତରେ ଛଟପଟ ହେଉଥାଏ
ପୁନର୍ଜନ୍ମର ଅପେକ୍ଷାରେ

ଅକାଳ

ତୃଷାର୍ଦ୍ଧ ଦେବଦେବୀମାନେ
ମେଘରୁ ପାଣି ଶୋଷିନିଅନ୍ତି
ଜଳାଶୟର ଗର୍ବ ଶୁଖିଯାଏ
କରୁଣାମୟଙ୍କ ଚନ୍ଦ୍ର ନିଶ୍ୱାସରେ
ଧାନକେଣ୍ଡା ଶୁଖି ଝଡ଼ିପଡ଼େ
କିଆରୀ କିଆରୀ ଫସଲ ଜଳିଯାଏ
ପ୍ରାର୍ଥନାସବୁ ଆକାଶରୁ ଫେରିଆସନ୍ତି
ମରଣାନ୍ତକ ଅଭିଶାପ ହୋଇ

ଗାଁର ଭିଟାମାଟି ଭଙ୍ଗା କୁଡ଼ିଆ
ଜଳିଯାଇଥିବା କ୍ଷେତକୁ ପଛରେ ପକାଇ
ମଣିଷ ଓ ଗୋରୁଗାଈଙ୍କ ଗୋଢ଼ାଯାତ୍ରା
ଚାଲିଥାନ୍ତି ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟର ସହର ଆଡ଼କୁ
ପଛରେ ପଡ଼ି ମରିଯାଉଥିବା
ଆତ୍ମୀୟଙ୍କ ଆଡ଼କୁ ମୁହଁ ନ ଫେରାଇ
ବାଟ ଦେଖାଇବାକୁ କେହି ନ ଥାନ୍ତି
ମାଳ ମାଳ ଶାଶୁଣାଙ୍କ ବ୍ୟତୀତ

ଅନୁଛତ୍ରକୁ ଯାଉଥିବା ଲୋକଟି
ନିଜର କର୍ମଫଳ ଉପରେ ଝୁଙ୍କି ପଡ଼େ
ପୁଣି ଉଠି ଆଗକୁ ଯାଏ
ଶେଷ ମୁଠାକ ଜୀବନ ପାଇଁ
ବଞ୍ଚିବାର ଡାକ୍ତର ଇଚ୍ଛା ଉପରେ
ନିଜର ଅସ୍ଥି ପଂଡ଼ରାକୁ ଭରା ଦେଇ

ରାସ୍ତା କଡ଼ର ଖପୁରିମାଳ ମଝିରେ
ଆଉ ମାତ୍ର କେତେ ପଳ ପାଇଁ
ବଞ୍ଚି ରହିଥିବା କଙ୍କାଳର ଓଠ
ତଥାପି ସ୍ଫୁରିତ ହେଉଥାଏ
କେବଳ ଟୋପାଏ ପାଣି ପାଇଁ
ଦେବତାମାନଙ୍କର ତାଙ୍କୁ ଅଶ୍ରୁଣା କରିଦେଇ

କିଛି ନାହିଁ

କେଉଁଠି କେତେ ଦୂରରେ ଭବିଷ୍ୟତ
ଅଭିଳାଷମାନେ ମୁହଁ ଫେରାଇ ନିଅନ୍ତି
କିଛି ଆଉ ମନେ ପଡ଼େନାହିଁ
ନିଜର ସ୍ମୃତିର ଅବଧି ବ୍ୟତୀତ

କେଉଁଠି କିଛି ବି ହଲଚଲ ନାହିଁ
ସୂର୍ଯ୍ୟର ଦେବଦେବୀ ସ୍ଥବିର ରହିଥାନ୍ତି
ଅଭିଶାପ ଓ ବରଦାନର ଅନୁଶାସନରେ
ସକାଳର ଆଲୁଅ ଆସି ନିଷ୍ଠୁର କରିଦିଏ
ପୂଜାର ପ୍ରଥମ ଫୁଲଟିକୁ

ବ୍ରହ୍ମରଣ୍ୟରେ ରହିଥାନ୍ତି ବ୍ରତାଚାରୀ
ନିଜ ସଂସମର କଠୋରତା ଭିତରେ
ଇଶ୍ଵରମାନେ ନିଜକୁ ବାଞ୍ଛିଦିଅନ୍ତି
ନୂଆ ନୂଆ ମନ୍ଦିରର ବେଢ଼ାମାନଙ୍କରେ

ଆକାଶର ଶୀର୍ଷରେ ତରବାରୀ ଧରି
ଠିଆ ହୋଇଥାଏ କାଳପୁରୁଷ

ଦୁଃସମ୍ବାଦ ଛପି ରହିଥାଏ
ପ୍ରାଚୀନ ଧୂସାରଶେଷ ପଛପାଶେ
ପୁନର୍ଜନ୍ମ ନେବାର ଭୟରେ
ସାମାନ୍ୟ ଘଟଣାସବୁ
ମୁହଁ ପୋତି ଦୂରକୁ ଚାଲିଯାନ୍ତି
ଇତିହାସର ବିଡ଼ମ୍ବନାମାନଙ୍କ ଉପର ଦେଇ

ସକାଳଟି କୁଆଡ଼େ ଚାଲିଯାଏ
ଦର୍ପଣ ପଛରେ ମୁହଁ ଲୁଚାଇ
ଦିନର ପରିକଳ୍ପନାସବୁ
ଯାଇ ଛିନଛତ୍ର ହୋଇଯାନ୍ତି
ମନସ୍କାମନାର ଶୂନ୍ୟ ମଧ୍ୟାକାଶରେ

ଆଉ କେଉଁଠି କିଛି ନାହିଁ
କେବଳ ଚୈତ୍ରର ଅମାଳିଆ ହାୱା
ଖରାର ଆକଟ ନ ମାନି ଧାଇଁ ବୁଲୁଥାଏ
ଉଦୁରଦିଆ ଦି ପହରେ
କୌଣସି ବି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନ ଥାଇ
ଅପକ୍ରରାରୁ ଅପକ୍ରରାକୁ

ଯିବା ବେଳେ

ବିଦାୟ ନେଇ ଯିବାବେଳେ
ସେ ସବୁ କଥା ଅନୁକାରିତ ରହିଯାଏ
ଯାହା କହିବାର ପ୍ରସ୍ତୁତିରେ
ଅପେକ୍ଷାର କ୍ଷଣସବୁ ସମର୍ପିତ ଥିଲା

କେବେ ବି ନ କହିବାକୁ ଚାହୁଁଥିବା କଥା
ହଠାତ ଓଠରୁ ବାହାରି ଆସନ୍ତି
ଅବୁଝାମଣାର ଅନ୍ଧାରକୁ ଭେଦି
ବୃତ୍ତାନ୍ତମାନଙ୍କର ପ୍ରେତାତ୍ମା ଆସି
ହାତରୁ ଖୋଲିନିଅନ୍ତି ହାତକୁ
ମଝିରେ ବସି ରହନ୍ତି ପାଚେରୀ ହୋଇ

ଅଳ୍ପ ସମୟର ସାକ୍ଷାତକୁ
ଆଦୁରି ଫାଷିପ୍ର କରାଦିଏ
ଟେବୁଲ ଉପରେ ସ୍ଥିର ରିକ୍ତତା
ଉପରେ ଫାଖାର କର୍କଶ ବିରକ୍ତି
ଚାରିପାଖେ ପ୍ଲେଟ ଚାମଚର ବିକ୍ଷୋଭ
ପର୍ଦା ଦୋହଲୁଥାଏ ରାଗରୁଷାରେ

୩୪ ଅସମୟ

ଝରକା ବାହାରେ ଅନ୍ୟମାନଙ୍କ ପୃଥିବୀ
ଖାଲି ତା କପ ପୂରାଇଦିଏ
ଏଥରକ ଯିବାର ବେଳ

ନିଜ ନିଜର ଜୀବନ ମରଣକୁ ଧରି
ବାହାରକୁ ପାଦ ବଢ଼ାଇଲେ
ଦି ପାଖକୁ ଯାଉଥିବା ରାସ୍ତା
ପୁଣି ଥରେ ସ୍ଥଗଣ କରାଇ ଦିଏ
କିଛି ବି ସମୟାତୀତ ନୁହେଁ
କେତୋଟି ଛୋଟ ଛୋଟ ଘଟଣା
ଓ ଅବିନୟ କଥାବାର୍ତ୍ତାର
କ୍ଷଣଭଙ୍ଗୁରତା ବ୍ୟତୀତ

ଅବିସ୍ମୃତି

ଅତୀତ ଫେରିଆସେ ଅଜାଣତରେ
ଚିନ୍ତା ଚେତନାକୁ ଅବସର ନ ଦେଇ
ମିଶିଯାଏ ଦୃଶ୍ୟରେ ଶବ୍ଦରେ ପ୍ରାଣରେ
ପୁରୁଣା ମୁହୂର୍ତ୍ତଟିଏ ଦେହ ଧରେ
କାନ୍ଧରେ ଲାଗିଯାଏ ଚିତ୍ରପଟ ହୋଇ

ଝରକା କବାଟସବୁ ଖୋଲିଦେଇ
ଖରା ତାକୁ ଭିତରକୁ ନେଇଆସେ
ରବିବାରର ଅଳସ ସକାଳ
ତା ପାଇଁ ଢାଗା ଛାଡ଼ିଦିଏ
ଖବରକାଗଜର କ୍ରେଡ଼ିପତ୍ରରେ
ତାର ରୂପରସ ଭରିଯାଏ
ଘରର ଅସଂଖ୍ୟ ଶୂନ୍ୟସ୍ଥାନମାନଙ୍କରେ

ମନର ନିଜ୍ଵୃତତମ ଅନ୍ତରାଳକୁ ଯାଇ
ତାଙ୍କାଳିକ ଧ୍ୟାନମନନକୁ ନିର୍ବାସିତ କରେ
ଦୃଷ୍ଟି ପରିଧିର ସବୁ ଉପାଦାନ ଉପରେ
ପୁରୁଣା ସମୟର ପୁଟ ବୋଲିଦିଏ

୩୭ ଅସମୟ

କବିତା ବହିର ପୃଷ୍ଠା ଭିତରକୁ ପଶି
ଫକ୍ତିମାନଙ୍କରେ ନୂଆ ମର୍ମ ସଜାଏ

ଗୋଟିଏ ଆବହ ସଂଗୀତର ସ୍ଵର
ସବୁ ସମୟରେ ଆସି ଆନ୍ଦୋଳିତ କରେ
ଯାହା ବି ଉଚ୍ଚାରଣ କଲେ
ଗୋଟିଏ ନାଁ ଫେରିଆସେ
ବାରମ୍ବାର ପ୍ରତିଧ୍ବନି ହୋଇ
ଯେଉଁ ଅନ୍ଧାରକୁ ଅନାଇଲେ
ତାକୁ ଉଦ୍‌ଭାସିତ କରୁଥାଏ
ଗୋଟିଏ ଚିରନ୍ତନ ମୁହଁର ଆକୃତି

ଆଖି ଅନାଏ କେବଳ ପଛକୁ
ହାତ ଛୁଏ ମୁଠାରୁ ଖସିଯାଇଥିବା ହାତ
ପବନ ଉଡ଼ାଇ ଆଣେ ବିଗତ ଫାଲ୍‌ଗୁନକୁ
ସ୍ଵପ୍ନ ଧକ୍କା ଖାଏ ଛାଡ଼ି ଆସିଥିବା ଦେହରେ

ନିଜର ଅର୍ଥସବୁ ହରାଇ ଦିଅନ୍ତି
ବଞ୍ଚି ରହିବାର ପ୍ରତ୍ୟେକଟି ଦଣ୍ଡ
ପ୍ରତି ନିଶ୍ଵାସ ନିର୍ଭର କରି ରହେ
ଗୋଟିଏ ଉଦ୍‌ଗର୍ଷ ଫାଙ୍ଗିଶ୍ଵାସ ଉପରେ
ଭବିଷ୍ୟତର କୌଣସି ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ
ବ୍ୟତୀତ ହିଁ ବର୍ତ୍ତମାନର ନିୟାମକ

ମନେ ରଖ

ମନେ ରଖ

ଆମେ କେବେ ବି ଜାଣି ନଥିଲେ

ଦଶେ ଆଉ ଦଶକୁ

କାହିଁ କେତେ ବୃତ୍ତାନ୍ତ ଦୂରରେ

ଆମେ କେବେ ଦେଖିଥିବା ନିର୍ଜନ ଦ୍ଵୀପଟି

ଇତିହାସର ଏକ ନିର୍ମମ ପାଦଟୀକା ଥିଲା

ଦହୁରାତିର ଭ୍ରମ ଆଶୁଥିବା ଅନ୍ଧାର ଥିଲା

ଏକ ଚିରନ୍ତନ ସୂର୍ଯ୍ୟାସ୍ତର ବିଳାପଧ୍ଵନି

ଭୁଲିଯାଅ ଦର୍ପଣର ମୁହଁରେ ଦେଖିଥିବା

ହଳଦିଆ ଅପରାହ୍ନର ହସକୁ

ସେଠାରେ ଦେଖ ଆସି ଅଟକି ରହିଛି

ଆଉ ବାହାରକୁ ଯିବାର ବାଟ ପାଉ ନଥିବା

ଅନ୍ୟମନସ୍କ ଖରାବ ମନସ୍କାମନା

କେଉଁ ଏକ କରୁଣ ସଂଗୀତର ଲୟରେ

ଆମର କୋଠରୀଟି ଏବେ ଭାରାକ୍ରାନ୍ତ

୩୮ ଅସମୟ

ତମ ଆଖିର ଦୀପଶିଖାରେ
ଘରର ଯେଉଁ କୋଣଟି ଆଲୋକିତ ହେବ
ସେଠାରେ କେବଳ ଗୋଟିଏ ଛୋଟ ହତାଶା
ମୁହଁ ପୋତି ବସି ରହିଥିବ
ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ଝରକା ବାହାରକୁ ଅନାଇବି
ଗଛର ଘନିଷ୍ଠ ଶାଖାପ୍ରଶାଖାରୁ
ଛାଇ ସବୁ ତେଣା ମେଲି ଉଡ଼ି ଚାଲିଯିବେ

ତମ ମୁହଁ ଉପରେ ଡଢ଼ି ଯାଇଥିବା
ମୋର ଓଠର ଆଦର ସବୁ
ହାହାକାରରେ ପାଲଟି ଯିବେ
ଜୀବନର ସମସ୍ତ ଆୟୁଷ ଯାଇ
ଅସଂଖ୍ୟ ତାରାରେ ବାଣ୍ଟି ହୋଇଯିବେ
କର୍ମଫଳର ଅନୁଦାର ଆକାଶରେ

ଚଟାଣର ଅବ୍ୟକ୍ତ ଅନ୍ଧାରରେ
ବିଞ୍ଚି ହୋଇପଡ଼ିଥିବା ପାଉଁଶ ଉପରେ
ନିଜର ପୈର୍ଯ୍ୟ ପରୀକ୍ଷା କରୁଥିବେ
ଦିକଦିକ କେତୋଟି ଅଜ୍ଞାର
ମନେ ରଖ
ସେମାନେ ବି ଅବିଳମ୍ବେ ଲିଭିଯିବେ

ସଂଜ ପହର

ଶେଷ ଆଲୁଅକୁ ଧୂଳିରୁ ସାଉଁଟି
ଗାଁ ଦାଣ୍ଡ ଆଡ଼କୁ ଉଡ଼ାଇ ନିଅନ୍ତି
ଗୋଠରୁ ଫେରୁଥିବା ଗାଈ ପଲ

ଚାଳ ଉପରୁ ଉଠୁଥିବା ଧୂଆଁ
ମଳିନ ପଡ଼ି ଆସୁଥିବା ଆକାଶକୁ
ଆହୁରି ଉଦାସ କରିଦିଏ

ଅନାବନା ବୁଦା ଢଙ୍ଗଲରେ
କିଆ ଗୋହିରି ବାଟ ଭୁଲିଯାଇ
ଫେରିଆସେ ନିଜର ଦୋଦୋପାଞ୍ଚକୁ

କୁଳୁକୁଳୁ ପାଣି ଭିତରୁ
ଝଙ୍କାଗାର ସ୍ଵର ପହଞ୍ଚିଆସି
ନିର୍ଜନରେ ହାଲିଆ ହୋଇ ରହିଯାଏ

ଝଙ୍କା ଗଛର ଗହଳ ତାଳରୁ
ମାଳମାଳ ପକ୍ଷୀ ଉଡ଼ିଯାଇ ମିଶିଯାନ୍ତି
ଦୂର ଦେଉଳର ଘଣ୍ଟା ଧ୍ବନିରେ

କଣ୍ଠାବଣିଆ ଉହାଡ଼ରୁ
ଦୁକୁଦୁଳିଆ ପୋକ ବାହାରି ଆସି
ଅନ୍ଧାରକୁ ଆଦୁରି ଗହନ କରିଦିଅନ୍ତି

ପୁଷ୍ପାସର କଳନା କରୁକରୁ
ଧାନଚାରା ଅବଶ ହୋଇ ଶୋଇପଡ଼େ
ଚାନ୍ଦ ଆଖିର ଓଢ଼ା ମାଟିରେ

ବୁଢ଼ୀ ମା ଗପର ଅସୁରୁଣୀ
ପିଲାଟିର ସ୍ତମ୍ଭ ଭିତରକୁ ପଶି
ତାକୁ ଚମକାଇ ଦେଇଯାଏ

ଗାଡ଼ିଆ କୁଳରେ ଏକୁଟିଆ ବେଙ୍ଗଟି
କିଟିକିଟି ଅଜଣାର ଡରରେ
ଡେଇଁପଡ଼େ ଆସଣାର ରଡ଼ି ଭିତରକୁ

ସଞ୍ଜ କାନ ପାରି ରହିଥାଏ
ମହାନିଶାର ଗର୍ଜନ ଆଡ଼କୁ
ଅଦୃଷ୍ଟର ଅନ୍ଧାରରୁ ବାହାରି
କାଳବତାସ ଧସି ଚାଲିଯାଏ
ଗାଁ ଶୋଇପଡ଼େ ଅକାମରା ହୋଇ
ନିନ୍ଦର ସୁଖଦୁଃଖର ଭାଗବତ ଭିତରେ

ଲତା

ମୋର ପ୍ରତିଟି ଅନୁଭୂତିରେ
ତମର ଅନିବାର୍ଯ୍ୟ ଉଦ୍‌ଗୀତି
ମୋର ପ୍ରତି କ୍ଷଣକୁ ଆଲୋକିତ କରେ
ତମର ଡ୍ୟୋଡିର୍ମସ୍ ଗୁଞ୍ଜନ
ମୋର ପ୍ରତିଟି ଅବସ୍ଥା ପାଇଁ
ଅବଧାରିତ ରହିଛି ତମର
ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ସ୍ୱପ୍ନ ସ୍ୱର ଲହରୀ

ମୋର ପ୍ରଥମ ପ୍ରେମର ଅନୁରଣନ
ମୋର ସୁଖଦୁଃଖର ରାଗ ରାଗିଣୀ
ମୋର ଆନନ୍ଦର ଆତିଶଯ୍ୟକୁ
ସହଜ କରି ଦେଉଥିବା କୋମଳ ଗାନ୍ଧାର
ଏବଂ ମୋର ଆସନ୍ନ ବିଷାଦକୁ
ଘନୀଭୂତ କରି ଦେଉଥିବା ଟାଟୁ ମାଧ୍ୟମ

ବର୍ତ୍ତମାନ ପଛକୁ ଅନାଇବାବେଳେ
ସେହି ଗୋଟିଏ ନୈସର୍ଗିକ ସ୍ୱର
ଅନାୟାସ ଉନ୍ମୋଚିତ କରିଯାଏ

ମୋର ଉନ୍ନତତ୍ତ୍ୱ ପରିବେଶର
ପ୍ରତିଟି ଅଜ୍ଞାତ ଅତଳକୁ
ଆତ୍ମଦାତା ମୁହୂର୍ତ୍ତମାନଙ୍କରେ
ତମର ଅମିୟ ଧ୍ୱନି
ମନ ଗହନରେ ସଂଚରିଯାଏ
ଦିନାବିଷା ହୋଇ

ମୁଁ ନିଃସନ୍ଦେହ ରହିଥାଏ
ଅପେକ୍ଷାର ଅସନ୍ତୋଷ ଭିତରେ
ମୋର ବୟସକ୍ଷିର ଅତିକ୍ରମଣକୁ
ଶେଷରେ କିପରି ସୁଗମ କରିଦେବ
କାହାର ପୂର୍ବନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ମୁହଁ ସହିତ
ତମର ଅବଶ୍ୟମ୍ଭାବୀ ପାର୍ଶ୍ୱସଂଗୀତ

ଅସମୟ

ମୋର ସୁଖ ନିଦ୍ରା ହଠାତ ଭାଙ୍ଗିଯାଏ
ମୋର ଘଡ଼ି ଅଟକି ଯାଇଥାଏ
ବାରମ୍ବାର ଦୁଃସ୍ବପ୍ନର ପୁନରାବୃତ୍ତି ଭଳି
ରାତିର ଠିକ ସେଇ ଶେଷ ପ୍ରହରରେ
ଦୁର୍ଭାଗ୍ୟ ଭିତରୁ ବାହାରି ଆସିଥିବା
ସେଇ ଗୋଟିଏ ଅଶୁଭ କ୍ଷଣରେ

ମୋର ସୁଖ ସବୁ ବିଛଣାରୁ ଉଠି
ଅନାୟାସ ବାହାରି ଚାଲିଯାନ୍ତି
କୋଠରୀ ବାହାରର ଅନ୍ଧାର ଭିତରକୁ
ସ୍ବପ୍ନର ଭଗ୍ନଶମାନଙ୍କୁ
ପାଦ ତଳେ ଖନଭିନ କରିଦେଇ
ପଛକୁ ଟିକିଏ ବି ନ ଅନାଇ

ମୋର ପ୍ରଥମ ଦୃଷ୍ଟିପାତରେ
ଖଣ୍ଡବିଖଣ୍ଡ ହୋଇ ଖସିପଡ଼େ
ମନପ୍ରାଣ ଦେଇ ଯେଉଁ ସତ୍ତାଟିକୁ
ମୁଁ ମୋର ସ୍ମରଣ ଭିତରେ ଗଢ଼ିଥିଲି

ମୋର ହାତ ଲାଗି ନିଝିହୁଁ ହୋଇଯାଏ
ତାର ଦେହର ପ୍ରତିଟି ଅଙ୍ଗ ପ୍ରତ୍ୟଙ୍ଗ
ମୋର ମନେ ପକାଇବାର ପ୍ରଚେଷ୍ଟରେ
ସେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ ହୋଇଯାଏ

ମୋର କୋଠରୀର ସଂକୀର୍ଣ୍ଣ ଆୟତନ
ଓ ଅପଣକୂଳମାନଙ୍କରେ ତିଆରି
ତାର ଛାତର ବିବର୍ଣ୍ଣ ଆକାଶରେ
ଇଚ୍ଛାମାନେ ନିଷ୍ପ୍ରଭ ହୋଇଯାନ୍ତି
ଚଟାଣର ଅତଳରେ ତୁବିଯାନ୍ତି
ଆକାଞ୍ଚାର ଉଡ଼ୁଳ ଉପବନସବୁ
ଅଶନିଶ୍ୱାସୀ ପବନ ଉଡ଼ାଇ ନେଇଯାଏ
ଆଶ୍ରୟ ଖୋଜୁଥିବା ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତମାନଙ୍କୁ

ଭଗ୍ନ ସ୍ୱାକ୍ଷ୍ୟ ଅବଶ ଦେହପିନ୍ଧର
ମୁଁ ପଡ଼ି ରହେ ଉତ୍ଥାନ ଶକ୍ତିରହିତ
ଏକ ଅଦ୍ଭୁତ ଚରାଚରର ଚଉହଦିରେ
କୌଣସି ବି ପ୍ରତ୍ୟାଶା ନ ଥିବା ଆଖିରେ
ମୁଁ ଯେତେବେଳେ ଅଚଳ ସମୟକୁ ଅନାଏ
ତାର ଅପ୍ରସନ୍ନ ମୁହଁ ଭିତର ଦେଇ
ମତେ କେବଳ ଦୃଶ୍ୟମାନ ହୁଏ
ଏକ ଅଜଣା ରାସ୍ତାର ବର୍ଦ୍ଧମାନ ଛାଇ
ଯାହା ଆଗକୁ ଯାଇ ଅଟକି ଯାଇଥାଏ
ଅନ୍ଧ ଗଳିର ଶେଷ କାନ୍ଥ ପାଖରେ

ଆକାଶ

ଆକାଶ ଯଦି କେବେ କେବେ
ନିଜର ବର୍ଣ୍ଣ ବିସ୍ତାରର ପ୍ରଶାନ୍ତି
ପ୍ରାଚୀନତା ଭଳି ସମୟ ଭଳି ଧ୍ୟାନ ଭଳି
କେବେ ପୁଣି ଅସମ୍ଭବ ଅସ୍ଥିର ଚଞ୍ଚଳ
ପୃଥିବୀ ଭଳି ଭବିଷ୍ୟତ ଭଳି
ଆମର ଅବିଶ୍ୱସ୍ତ ଜୀବନ ଯାପନ ଭଳି

ସୂର୍ଯ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର ମେଘ ପବନକୁ ନେଇ
ଖେଳୁଥାଏ ଚିରକାଳର ଆକାଶ
କୌଣସି କ୍ଷୋଭ ନାହିଁ ଉଦ୍‌ବେଗ ନାହିଁ
ଆପଣାର ଗତିରେ ଚାଲିଥାଏ
ରାତିକୁ ଅନ୍ଧକାର ପୃଥିବୀକୁ ରାଗ
ଓ ସମୁଦ୍ରକୁ ଗଭୀରତା ଦେଇ

ମେଘ ଯେତେବେଳେ ସନ୍ଦନ ହୋଇ
ତାଙ୍କ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନିରାଶାରେ ଭରିଦିଏ
ତାର ସବୁ ରାଗର ଦମିତ ଦୁଃଖ
ବିଦ୍ରୋହ କରି ବାହାରି ଆସନ୍ତି ବିଭୁଳି ହୋଇ

ନିଜର ସାର୍ବଭୌମ ଅସ୍ଥିତା ଭିତରୁ
କେବେ କେବେ ଓହ୍ଲାଇ ଆସେ ଆକାଶ
ବର ଓ ଅଭିଶାପ ହୋଇ
ସମୁଦ୍ରରେ ପ୍ରତିବିମ୍ବ ହୋଇ ମିଶିଯାଏ
ତାରାଙ୍କର ଅନ୍ଧାରରେ ହୃଦିଯାଏ
ମଧ୍ୟାହ୍ନର ଆଲୁଅର ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଯାଏ

ନୀଳବର୍ଣ୍ଣର ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣକୁ ଭାଙ୍ଗିବାକୁ ଯାଇ
ଇନ୍ଦ୍ରଧନୁରେ ନିଜକୁ ସଜାଇଦିଏ ଆକାଶ
ପ୍ରମାଣିତ କରିଦିଏ ଯେ
ତାର ରଙ୍ଗ କେବଳ ଆକାଶ ହିଁ
ଆଉ କିଛି ନୁହେଁ

ସ୍ୱପ୍ନମାନେ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱମୁଖୀ ହୋଇ
ଅସୀମତାକୁ ଆଦୂରି ବିସ୍ତାରିତ କରିଦିଅନ୍ତି
କିନ୍ତୁ ଆକାଶ ଯେତେବେଳେ
ସେମାନଙ୍କୁ ଅସ୍ୱୀକାର କରିଦିଏ
ଅନନ୍ତ ଶୂନ୍ୟରେ ଧକ୍କା ଖାଇ
ସେମାନେ ପୁଣି ଫେରି ଆସନ୍ତି
ନିଜ ନିଜ ପୃଥିବୀର ସଂକୁଚିତ ସୀମାକୁ

ଯେ ଯେଉଁଭଳି ଚାହେଁ
ତାକୁ ସେଇଭଳି ଦେଖାଦିଏ ଆକାଶ
ନିଜର ବର୍ଣ୍ଣବହୁଳତା ଭିତରେ
ସବୁ ପ୍ରଶ୍ନର ଉତ୍ତର ଗୋପନ ରଖି

ଅଦୃଷ୍ଟ ଭଳି ଦେହମାନକୁ
ଘେରି ରହିଥାଏ ଆକାଶ
କେବଳ କେବେ କେବେ
ନିଜକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିରଣ୍ଣ କରିଦେଇ
ସମସ୍ତଙ୍କୁ ମନେପକାଇ ଦିଏ ଯେ
ଏପରି କେତେ ଜୀବନ ଅଛି
ଯେଉଁଠାରେ କିଛି ବି ଘଟିବ ନାହିଁ

ଛୋଟ ମୋର ଗାଁ

ଛୋଟ ମୋର ଗାଁଟି
ଆଉ ଅଜଣା ହୋଇ ରହିନାହିଁ
ଭୂଗୋଳର ପୋଥି ପତ୍ର
ଓ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ଖବରକାଗଜରେ
ଚଢ଼ି ସାରିଲାଣି ତାର ନାଁ
ଆମର ଦରକାର ନାହିଁ
ପୃଥିବୀର ମାନଚିତ୍ର ବାହାରେ
ଆଉ କୌଣସି ପରିଚୟ

କେତେ ଭଙ୍ଗାଗଢ଼ା ଭିତର ଦେଇ
ମୋ ଗାଁର ଧୂଳିମାଟି ଉପରେ
କେତେ ଇତିହାସ ତିଆରି ହେଲାଣି
ତାର ଛୋଟ ଚଉସାମା ଭିତରେ
ବର୍ଣ୍ଣା ଚାଲିଗଲେ ଘୋଡ଼ା ଝପଟାଇ
ଧାନକ୍ଷେତରେ ପଟ୍ଟପାଳ ଭଳି
ଘର ଭିତରକୁ ଧସି ଆସି
ରକ୍ତ ସହିତ ମାନମହତ ଶୋଷିନେଲେ
ଜମିଦାରଙ୍କ ପିଆଦା ପାଇକ ଲାଠିଆଳ

ବନ୍ୟା ବାତ୍ୟା ମରୁଡ଼ି ମଡ଼କରେ
ଆମର ଘର ଢମିବାଡ଼ି ସଂସାର
ଭାସିଗଲା ଉଡ଼ିଗଲା
ଜଳିଗଲା ଭାଙ୍ଗିଗଲା ଉଡୁଡ଼ିଗଲା
ଯାହା କିଛି ବାକି ରହିଥିଲା
ତାକୁ ଆସି ଲୁଟିନେଲେ
ପୋଲିସ ଅମଲା ଦଲାଲ
ଆମ ପାଖରେ ରହିଗଲା କେବଳ
କିଛି ବି ନ ଥିବା ସହିତ
ଇତିହାସର ପ୍ରବନ୍ଧନା ସବୁ

ଆମେ ମୃତ୍ୟୁର ସନ୍ତାନ
ମରଣ ମୁହଁରୁ ବାରମ୍ବାର ଫେରି ଆସି
ଆମେ ପୁଣି ସଜାଡ଼ି ଦେଉଥିଲୁ
ଆମର ଭଙ୍ଗା ଉଡୁଡ଼ା ଛୋଟ ଗାଁଟିକୁ
ଆମେ ପୁଣି ଡାକରା ଦେଉଥିଲୁ
ସଂବର୍ଦ୍ଧକ ମେଘ ଓ କାଳବୈଶାଖୀକୁ
କ୍ଷେତ ଉପରେ ବର୍ଷୁଥିବା ଅଗ୍ନିକଣାକୁ
ମାଡ଼ି ଆସୁଥିବା ପ୍ରଳୟର ପୟୋଧିକୁ
କେବେ ବି ନ ସରୁଥିବା ମନୁକ୍ରରକୁ

ଏତର କିନ୍ତୁ ଯେତେବେଳେ
ଆମର ପିଲା ମାଇସ ବାପ ଅଜା
ଭାସିଗଲେ ହଜିଗଲେ ମରିଗଲେ
ଆମେ ଯେଉଁମାନେ ରହିଗଲୁ
ଆମର ଦୈବ ଦଶା ଭିତରୁ
ବାହାରି ଆସିବା ଆଗରୁ ହିଁ

ଆମ ଗାଁରେ ଆସି ଡେରା ପକାଇଲେ
ବିଲୁଆ ଓ ଶାଶୁଶାମାନଙ୍କ ସହିତ
ସାମ୍ବାଦିକ ସେକ୍ସାସେବୀ ଦେଖଣାହାରି
ଆମେ ତାଙ୍କୁ ବି ଆଦରି ନେଲୁ
ଆମର ଦୁଃଖ ଯନ୍ତ୍ରଣା ଶୋକର
ଉତ୍ତରାଧିକାର ସହିତ

ସେମାନଙ୍କ କୃପାରୁ ଆଜି
ଆମେ ଆଉ ଆମ ମଫସଲ ଗାଁର
ଛୋଟ ପରିଧି ଭିତରେ ବନ୍ଦ ନାହୁଁ
ଆମେ ବିଶ୍ୱ ପରିବାରର ସଦସ୍ୟ
ଆମର ଘର କଥା ସର୍ବସାଧାରଣ ସଂପତ୍ତି
ନିଜ ନିଜ ଘରେ ବସି ଟେଲିଭିଜନରେ
ଆମର ନିର୍ଲଜ୍ଜ ଦୁଃଖକୁ ଦେଖୁଛନ୍ତି
ଦୂର ଦୂରାନ୍ତର ଲୋକମାନେ
ଆମର ଲଙ୍ଗଳା ପିଲାଙ୍କର ଚିତ୍ର
ବିଦେଶର ଖବରକାଗଜ ମଣ୍ଡନ କରୁଛି
ଆମର ପଡ଼ୋଶୀ ଆମକୁ ଭୁଲିଗଲେଣି
କିନ୍ତୁ ଆମ ପାଇଁ ଭିଷ ଆସୁଛି
ଇଉରୋପ ଓ ଆମେରିକାରୁ
ଆମର ଅଭାବର ସାର୍ବଭୌମ ଆଲେଖ
ଆଜି ଆମର ଅମୂଲ୍ୟ ମୂଳଧନ

ଆଜି ବର୍ତ୍ତମାନ ନିଶ୍ଚିନ୍ତ
ଆଜି ଆମର ସମସ୍ତ ଦାୟିତ୍ୱ
ନେଇ ନେଇଛି ସମଗ୍ର ପୃଥିବୀ

ଆମେ ନିଜକୁ ସମର୍ପଣ କରି ଦେଇଛୁ
ମଣିଷ ଜାତିର ମହାନୁଭବତା ଉପରେ
ଆମ କଥା ବୁଝୁଛନ୍ତି ପ୍ରଥମ ବିଶ୍ୱର ଲୋକ
ମୋ ଭାଇର ଶବ ଉଠାଇବା ପାଇଁ
ମୁର୍ଦ୍ଦାଫରାଣ ଆସୁଛନ୍ତି ଅନ୍ୟ ସହରରୁ
ଆମ ଗାଁ ମୁଣ୍ଡର ଅନୁଛନ୍ତରେ
ବାହାରର ଲୋକ ଆସି ଭାତ ରାନ୍ଧୁଛନ୍ତି
ଆମେ ଗଛ ଛାଇ ତଳେ
ତାସ ଖେଳି ବସି ରହିଛୁ
ରୋଷାଇ ସରିବାର ଅପେକ୍ଷାରେ
ଆମେ ଏଥରକ ମାଗଣା ଖାଇବା ସହିତ
ଅନାୟାସରେ ଉଦରସାତ କରିଦେବୁ
ଆମର ଲଜ୍ଜା ଓ ବୁଦ୍ଧି ବିବେକକୁ

ଯଦିଓ ଆମେ ଜାଣୁ ଯେ
ଆମ ଘରେ କଣାଏ ଦାନା ନାହିଁ
ଆମ ଚୁଲିର ପାଉଁଶ ଶୀତଳ
ଆମ ଦେହରେ ଲୁଗା ନାହିଁ
ଆମର ପିଲାମାନେ ରୋଗରେ ଛଟପଟ
ଆମର ବିଶ୍ୱାସ କିନ୍ତୁ ଅଟଳ
ଏବଂ ଆମେ ମାନି ନେଇଛୁ
କିଛି ଚିନ୍ତା କରିବାର ନାହିଁ ଆମର
ଆମ ଭିକ୍ଷାଆଳ ଖାଲି ରହିବ ନାହିଁ
ବିଦେଶରୁ ଅଦିନରେ କମ୍ବଳ ଆସିବ
ଅଦରକାରୀ ଔଷଧ ଆସିବ
ଟିଣ ତବାରେ ଖାଇବା ଆସିବ

ଆମର କୌଣସି ଅଭାବ ନାହିଁ
ଯେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପୃଥିବୀରେ
ଦୟାମୟ ଲୋକ ଅଛନ୍ତି
ଏବଂ ଆମେ ଆମର
ପରନିର୍ଭରତାରେ ସ୍ୱୟଂ ସଂପୂର୍ଣ୍ଣ

ଆମର କୌଣସି ଦାୟିତ୍ୱ ନାହିଁ
ଇତିହାସର ନୀତି ନିୟମ ପାଇଁ
ଆମେ କେବଳ ଚାହୁଁ
ମାନଚିତ୍ରରେ ସୂଚ୍ୟଗ୍ର ଅବସ୍ଥିତି
ଆମର ଆତ୍ମଲୀବନ୍ଧ ହାତ
ସୁଛଳ ସଦୟ ଜନସମାଜର
ବଦାନ୍ୟତାର ସାଧନ
ଆମର ଭିକ୍ଷାପାତ୍ରର ମାଧ୍ୟମରେ
ପ୍ରଥମ ବିଶ୍ୱର ଅପରାଧୀ ବିବେକ
ନିଜକୁ ଭାରମୁକ୍ତ କରିଦେବ
ଆମେ ସ୍ୱେଚ୍ଛାରେ ହୃଦିୟିବୁ
ନିଜସ୍ୱକୁ ବିସର୍ଜନ କରି
ସେମାନଙ୍କର ଅପାର କରୁଣାରେ

ଗାଁ ଦାଣ୍ଡରେ ପଡ଼ିଥିବା
ମରଣମୁଖୀ ଲୋକଟି ଚାରିପାଖେ
ବର୍ତ୍ତମାନ ଆମେ କେହି ନାହୁଁ
ଆମ ବଦଳରେ ତାକୁ ଘେରି ରହିଛନ୍ତି
ସମାଜସେବୀ ସାମ୍ବାଦିକ ଫଟୋଗ୍ରାଫର

ସମାଜର ସମସ୍ତ ରଣ ଶୁଣିଦେଇ
ସେମାନେ ତାର ଅନ୍ତିମ ସମୟକୁ
ତୋଳି ନେଇ ଅମର କରିଦେବେ

ସେଇ ହେବ ଆମ ମୃତ ଆତ୍ମାର ସ୍ବର୍ଗ
ସେଇ ହିଁ ହେଉଛି ଆମର
ଖାଲି ପେଟ ଖୋଲା ଦେହ ମଲାମନରେ
ମଣିଷ ଭଳି ବଞ୍ଚି ଥିବା ନ ଥିବାର
ଶେଷ ଆଶା ଓ ଭବିଷ୍ୟତ

ଅନ୍ଧାର

ବେଳେ ବେଳେ ନିଜକୁ ସଞ୍ଜୁଟିତ କରି
ମନ ଭିତରେ ପଶିଯାଏ ଅନ୍ଧାର
ତାର ସଫଳତା ଭିତରେ ଲୁଚିଯାଏ
ଗର୍ବ ଅହଙ୍କାର ଅସ୍ଥିତାର
ପ୍ରତିଫଳିତ ଆଲୋକ ପୁଂଜ ସବୁ

ପୁଣି ଅନ୍ଧାର ଯେତେବେଳେ
ନିଜର ପରସ୍ତ ପରସ୍ତ ଖୋଲି ରଖିଦିଏ
କାନ୍ଥମାନଙ୍କୁ ଭାଙ୍ଗି ଦେଇ
ପ୍ରତିଟି କୋଠରୀକୁ ପରିଣତ କରିଦିଏ
ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ଅଜ୍ଞାତ ମହାକାଶରେ
ତାର ବ୍ୟାପ୍ତି ଭିତରୁ ଅସମ୍ଭବ ଖୋଜିବା
ପ୍ରତି ଶୂନ୍ୟର ସମୟ ସଂଚିତ ସ୍ବପ୍ନକୁ

ଦ୍ବିତୀୟାର ଢଳୁ ସହିତ ପ୍ରତିଯୋଗିତା କରି
ଦଉଡ଼ୁଆଏ ଅଧାରାତିର ଏକ୍ସପ୍ରେସ ଟ୍ରେନ
ଅନ୍ଧାର ଲିଭାଇ ଦିଏ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ କରି
ଜନପଦ ନଗର ଓ ଚରାଚର

ତାର ପ୍ରହେଳିକାକୁ ଭେଦ କରି
ଆଖିର କୌତୁହଳ ପହଞ୍ଚି ପାରେ ନାହିଁ
ଆଶାମା ସକାଳର ଶେଷ ଷ୍ଟେସନରେ

ଇତସ୍ତତ ତାରାଙ୍କର ତମସାରେ
ଗ୍ରହ ନକ୍ଷତ୍ରରାଶି ଲୁଚିରହି
ଭବିଷ୍ୟତକୁ ନିୟତିର ପୂର୍ବାଭାସ ଶୁଣାନ୍ତି
ସୂର୍ଯ୍ୟର କାଳିମା ଆସି
ଦୃକ ଶକ୍ତିକୁ ଉତ୍ତାରି ନେଇଯାଏ

ଅନ୍ତସ୍ତଳର ଅତଳ ନିରାଲୋକରେ
ହୃଦିଯାଏ ଅଫପୁର୍ଣ୍ଣ ପିଲାଦିନ
ରାତିର ଶୀର୍ଷରୁ ଭାଙ୍ଗି ଖସିପଡ଼େ ମନ
ମୃତ ଉଲ୍‌କାର ଅବଶେଷ ଭଳି
ଅପ୍ରେମର ଉଷର ଉପରେ
ଦର୍ପଣରୁ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ହୋଇ ଲିଭିଯାଏ
ଶବ୍ଦର ହାଲୋଲ ପ୍ରତିବିମ୍ବ
ସମୟର ଉତ୍ତାଣି କାଟି
ଜଳପ୍ରପାତ ଫେରିଯାଇ ପହଞ୍ଚେ
ନିଜର ଅସହାୟତାର କ୍ଷୀଣ ଉତ୍ସରେ
ଧର୍ମ ଫେରିଯାଏ ନିଜର କୃଷ୍ଣ ସାଧନାକୁ

ଓନ୍ଦାର ଅନାଇ ରହିଥାଏ
ନିଜର ଅସ୍ମୃତ ଅଦେଶା ଆଖି ଦେଇ
ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ ଅକ୍ଷରମାନଙ୍କର
ମାଳମାଳ ନିଶାତର ପକ୍ଷୀ

ନିଜର ବ୍ୟୁତ୍ପତ୍ତିର ତେଣା ଝପଟାଇ
ନିରବଚ୍ଛିନ୍ନ ଚେଷ୍ଟାରେ ରହିଥାନ୍ତି
ଦୁରୁହତାକୁ ସହଜ କରିବାକୁ
କବି ବାହାରି ପଳାଇଯାଏ
କବିତାର ଶେଷ ଦୁଇଟି ଧାଡ଼ି ଭିତରେ
ଅଭିପ୍ରାୟର ଅନ୍ତଣା ଭିତରେ ବାଟ ଖୋଜି

ଏପରି ଏକ ଶ୍ବାସରୁଦ୍ଧ ଅବସ୍ଥିତିକୁ
ଯେଉଁଠାରେ ଅନ୍ଧ ଶବ୍ଦମାନେ ଛଟପଟ ହେଉଥାନ୍ତି
ଅଭାବର ଅବତଳ ବ୍ୟାପ୍ତିରେ
ଅର୍ଥ ନାହିଁ ବ୍ୟାଖ୍ୟା ନାହିଁ ନିଷ୍ପତ୍ତି ନାହିଁ
ପ୍ରେମ ନାହିଁ ମୃତ୍ୟୁ ବି ନାହିଁ
କେବଳ ବର୍ତ୍ତମାନର ଅନ୍ଧାରରେ ନିହିତ
ଅପ୍ରମେୟ ପ୍ରାଚୀନ ଅନ୍ଧାର

ମାନି ନେବା ପରେ

ଅନାଗତ ସକାଳକୁ ଅପେକ୍ଷା ନ କରି
ଫେରିଯିବାର ରାସ୍ତା ଖୋଜିନିଏ
ଅମୃତର ସନ୍ଧାନରେ ବାହାରିଥିବା
ଦୁଃସାହସୀ ପଦାତିକ

ସୁପ୍ନର ସରସ୍ୱତୀ ତଟରେ
କାହିଁ କେତେ କାଳରୁ
ଆଶା ଧରି ବସି ରହିଥିବା ଲୋକଟି
ଆକାଶରେ ଘେରି ଆସୁଥିବା
ବର୍ଷଣ ମୁଖର ମେଘ ପାଖରୁ
ମୁହଁ ଫେରାଇ ନିଏ
ନିଜର ଆଦମ୍ଭ ଶୋଷକୁ ଭୁଲିଯାଇ

ଦୁର୍ବିନାତ କ୍ରାନ୍ତିକାରୀ
ହାତ ମୁଠାକୁ ଶିଥିଳ କରିଦିଏ
ମୁହଁକୁ ତଳକୁ ପୋତି ଶୁଣିନିଏ
ବିଚାରକର ଅତି ଅଯୌକ୍ତିକ ନିର୍ଣ୍ଣୟ
ନିର୍ଲସ୍ତ ଓ ନିର୍ବିକଳ୍ପ ହୋଇ

୫୮ ଅସମୟ

ହସପିଟାଲର ଜୀବାଣୁମୁକ୍ତ ଶେଯରେ
ବନ୍ଧା ପଡ଼ିଥିବା ବ୍ୟାପିଗ୍ରସ୍ତ ଲୋକଟି
ପୁରାପୁରି ଅସ୍ବାକାର କରିଦିଏ
ବିନ୍ଦୁ ବିନ୍ଦୁ ରକ୍ତର ଆଶ୍ରାସନାକୁ
ନିଜ ହାତରେ ଟାଣି ଛିଣ୍ଡାଇ ଦିଏ
ଜୀବନ ସହିତ ତାକୁ ଯୋଡ଼ି ରଖିଥିବା
ଯାନ୍ତ୍ରିକ ଶିରା ପ୍ରଶିରାକୁ

ରାସ୍ତାର ନିର୍ଜନ ଅନ୍ଧିକନ୍ଦି ଦେଇ
ଅନ୍ଧାରର ଉନ୍ନତା ସ୍ଵର ଆସି
ବାୟୁମଣ୍ଡଳର ଶୂନ୍ୟତାକୁ
ଆଦୁରି ସଫନ କରିଦିଏ
ନିଜର ଚିହ୍ନରକୁ ଫେରାଇ ନିଏ
ଉନ୍ମୁଦନାରେ ଅଛିର ଅଦିନ ଝଡ଼

ତାଳ ଉପରେ ଛଟପଟ ପକ୍ଷୀ
ଶେଷଥର ପାଇଁ ଅନାଏ
ଆଖପାଖର ଶବ୍ଦର ଉତ୍ସକୁ
ବର୍ଣ୍ଣମାନଙ୍କର ଆତିଶଯ୍ୟରେ
କିଛି ଆଉ ବୋଧଗମ୍ୟ ହୁଏ ନାହିଁ
ସେ ପୁଣି ଫେରିଯାଏ ତାର
ଆକାଶର ଅଦଶା ଭିତରକୁ

ପ୍ରେମ ନାହିଁ ଅପ୍ରେମ ନାହିଁ
ଦୁହେଁ ମୁହାଁମୁହିଁ ବସିଥାନ୍ତି
ଭଦ୍ରତାର ସୁରକ୍ଷା କବଚ ଭିତରେ

ଥଣ୍ଡା ହେଉଥିବା ଚା କପ୍ପର ଧୁଆଁ
ଟେବୁଲ ଉପରର ନିରାସକ୍ତ ଦୂରତୁକୁ
ରେଖାଙ୍କିତ କରୁଥାଏ
ବାର୍ତ୍ତାଳାପ ଅବ୍ୟାହତ ରହିଥାଏ
ସୌନ୍ଦର୍ଯ୍ୟର ବାକ୍ୟାଶମାନ ଦେଇ
ସମୟ ଟିଳ ଟିଳ କରୁଥାଏ
ନ କହିବାକୁ ଚାହୁଁଥିବା ଶବ୍ଦକ୍ରମରେ
ଉଭୟ ଭଲଭାବେ ଜାଣନ୍ତି ଯେ
କାହାରି ଆଉ କିଛି କହିବାର ନାହିଁ

ଏକା ଏକା

ଖାଲି ଶେଯ ପଡ଼ି ରହିଥାଏ
ନିନ୍ଦର ଶୂନ୍ୟତା ଉପରେ ଆଉଁରି
ପରସ୍ପରର ଅପେକ୍ଷାହୀନ ଅବଧି
ଘରସାରା ଉଡ଼ିବୁଲି
ଶେଷରେ ଯାଇ ଦିନକୁ ଲୁଚାଇ ଦିଏ
ନିଃସଂଗତାର ଅନ୍ତରଂଗ କୋଣରେ

ବାହାରେ ଆବମ୍ବିତ ବିଛୁଳି
ନିଦରୁ ଉଠି ଚମକି ପଡ଼େ
ଅଧାରାତିକୁ ମନେ ପକାଇ ଦିଏ
କାହିଁ କେତେଦିନ ତଳର ଅଂଗାକାର
ଯାହାର କଠୋର ସର୍ତ୍ତ ସବୁ
କେବେ ପୂରଣ ହେବାର ନ ଥିଲା
ମେଘ ନିନ୍ଦକୁ ସଂକୁଚିତ କରି
ତଳକୁ ଓହ୍ଲାଇ ଅପ୍ରତିଭ ହୋଇ

ଘରର ଚାରି ସୀମାକୁ ଛାଡ଼ି
ବର୍ଷା ଆଉ କେଉଁଆଡ଼େ ଯାଏ ନାହିଁ

ବର୍ତ୍ତମାନକୁ ଅଦୃଶ୍ୟ କରିଦେବା ପାଇଁ
କୋଠରୀ ଭିତରେ ଛାଇ ଘେରି ଆସନ୍ତି
ସମୟ କିନ୍ତୁ କିଛି ବି ବୁଝେ ନା
କେବଳ ଛଟପଟ ହେଉଥାଏ
ଅତୀତରୁ ବାହୁଡ଼ି ଆସିଥିବା
ଇନ୍ଦ୍ରିୟାନୁଭୂତିର ଉଦ୍‌ଘାଟ ଭିତରେ

ଭୁଲିଯାଇଥିବା ଦିନସବୁ
ନିନ୍ଦକୁ ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଉଥାନ୍ତି
ଆକାଶ ଓ ପୃଥିବୀ ବାର୍ତ୍ତାଳାପରେ ବ୍ୟସ୍ତ
ବର୍ଷା ମେଘ ପାଖକୁ ଯାଇ
ପୁଣି ଫେରିଆସେ ତଳକୁ
ଧାରାପତନର କରାଘାତକୁ ଅଶ୍ରୁଣା କରି
ଶବ୍ଦ ତଳର ଏକାନ୍ତ କୋଣମାନଙ୍କରେ
ଗହନ ନିଦର ଶୋଇଯାଇଥାନ୍ତି
ପ୍ରାଚୀନ ସ୍ୱରଶବ୍ଦର ଅସ୍ଥିକଂକାଳ
କୋଠରୀ ନିନ୍ଦକୁ ବିମୁକ୍ତ କରିନିଏ
ବାହାରେ ଗଢ଼ିଉଠୁଥିବା କଥାନକରୁ

ଇଚ୍ଛାର ଅସ୍ପଷ୍ଟି ଭିତରେ
ଦେହମାନଙ୍କ ଦାବୀର କୋଳାହଳ
କିଛି ଅକିଂଚନ ସ୍ମୃତି ଆତଙ୍କିତ ହୋଇ
ଯାଇ ଆଶ୍ରୟ ଖୋଜନ୍ତି
ଖାଲି ଶେଯର ଶୀତଳ ନିର୍ଲିପ୍ତତା ଭିତରେ

ସ୍ମୃତି ସଭା

ପଛ କଥାରୁ ମୁହଁ ଫେରାଇ ଆଣିଲେ
ଆଖି ଆଗରେ ସବୁ କିଛି ବିପର୍ଯ୍ୟୟ
ପବନରେ ଭରୁଥାଏ ସାମ୍ରାଜ୍ୟର ଦିନଲିପି
ମଦଳାପାଞ୍ଜିର ଜୀର୍ଣ୍ଣ ପୃଷ୍ଠାରୁ ଝଡ଼ି ପଡ଼େ
ସିନ୍ଧି ଓ ସାଫଲ୍ୟର ଭଗ୍ନାଶମାନ
ଅଶ୍ରୁମେଧର ଘୋଡ଼ା କିମ୍ବଦନ୍ତୀକୁ ଝୁଣେ
ମାଟି ପୋତିଦିଏ ଦିଗ୍‌ବିଜୟର କଥାନକକୁ

ଦଧିନଉତିରୁ ଖସିପଡ଼େ ଜୈତ୍ର ପତାକା
ନାଳଚକ୍ର ଉଡ଼ିଯାଏ କାଳବୈଶାଖୀରେ
ନର୍ତ୍ତକୀର ପାଦ ପଥର ହୋଇଯାଏ
ଲୁଗା ପାଣି କୋରିଖାଏ କାରୁକଳାର ଦମ୍ଭ
ବାଲି ତଳେ ହଜିଯାଏ ପରଂପରାର ପ୍ରାଚୀନ ଶିଖର

ଫସଲ ଅନାଇ ରହେ ଶୁଖିଲା ଶୂନ୍ୟକୁ
ବାଲି ଚରିଯାଏ ଶ୍ୟାମଳ ସମ୍ଭବନା ଉପରେ
ବାତ୍ୟାରେ ଭଜୁଡ଼ିଯାଏ ସ୍ୱପ୍ନର କୁଡ଼ିଆ ସବୁ
କେବଳ ଅନ୍ଧାରର ଭୟଙ୍କର ଲହରୀରେ
ଅନନ୍ତକାଳର ପତ୍ରଟି ବିଚଳିତ ହେଉଥାଏ

ଯୁଦ୍ଧ ଭୂମିର ଶୀତଳ ପାଉଁଶ ଉପରେ
କଂକାଳ ନିଦରେ ଶୋଇଯାଇଥାଏ
ଦଂକ ଲାଗିଯାଇଥିବା ତରବାରୀକୁ
ଅଳସ ହାତ ମୁଠାରେ ଧରି
ତା ଆଡ଼କୁ ନ ଅନାଇ
ଆଗାମୀ କାଲିର ରାସ୍ତା
ଅନ୍ୟ ଦିଗକୁ ବାଟ ଖୋଜିନିଏ
ଶୁଖିଲା ଗଡ଼ଖାଇର ସୀମାନ୍ତ ଦେଇ

ଅନ୍ଧ ହୋଇଯାଇଥିବା ଲୋକଟି
ଛକ ଉପରେ ଠିଆ ହୋଇ
ସ୍ୱର୍ଣ୍ଣଯୁଗକୁ ବାଟ ଖୋଜୁଥାଏ
ଅକାଳ ସମୟ ଆସି ଧକ୍କା ଖାଉଥାଏ
ଛାଣୁ ହୋଇ ରହିଥିବା ଘଡ଼ିସନ୍ଧିରେ
ଇତିହାସ ଛଟପଟ ହେଉଥାଏ
କଠୋର ସତ୍ୟର ବର୍ତ୍ତମାନ ଉପରେ
ଅତୀତ ଆଡ଼କୁ ଅନାଇ ବସି ରହିଥିବାବେଳେ
ଭବିଷ୍ୟତ ପୂରାପୂରି ପାଶୋରି ହୋଇଯାଏ

ପୋଖରାନ

ଆଦୌ ସହଜସାପେକ୍ଷ ନୁହେଁ
ସେଠାକୁ ବାଟ ଖୋଦି ପହଞ୍ଚିବା
ପୋଖରାନ ଯିବାକୁ ହେଲେ
ଅନେକ କିଛି ତ୍ୟାଗ କରିବାକୁ ହୁଏ
ପଛରେ ଛାଡ଼ି ଆସିବାକୁ ହୁଏ
ମାନବିକତାର ମୂଲ୍ୟ ମାନ୍ୟତା
ଓ ଜୀବନଯାପନର ଯୁକ୍ତିମାନ
କ୍ଷୁଧା ଅନାହାର ରିକ୍ତତା ଦେଇ
ଇତିହାସର ପୋଡ଼ାଭୁଇଁ ଉପରେ ତିଆରି
ସେଠାକୁ ଯିବାର ରାସ୍ତା

ପୋଖରାନ ଯିବାବେଳେ
ରାସ୍ତାରେ ଅବଶ୍ୟ କାରଗିଲ ପଡ଼ିବ
ଯଦି ସେଠାରେ ଅଟକି ନଯାଇ
ଅନ୍ଧ ଭବିଷ୍ୟତକୁ ଆଖିରେ ରଖି
ଆଗକୁ ଆହୁରି ଆଗକୁ ଯାଅ
ଖୁବ୍ ବେଶି ଦୂର ନୁହେଁ
ପୋଖରାନରୁ ହିରୋଶିମା

ପୋଖରାନ ଦେଉଛି
ବିଶୁଦ୍ଧପର ପ୍ରହ୍ଳିତ ମୁଖଗହ୍ୱର
ସେଠାରେ ଲୋକ କ୍ଷୟକରୀ
ଅସମୟର ରାଜତ୍ୱ
କୌଣସି ସଂଜୀବନୀର ସମ୍ଭାବନା ନାହିଁ
ତାର ବିଷାକ୍ତ ଭ୍ରମଣ୍ଡଳରେ
ସେଠାରେ ଅକାଳ ହିଁ ନିୟାମକ

ସର୍ବଗ୍ରାସୀ ଆଲୋକର ନିର୍ମମ ଢେଙ୍କାତି
ଆଖିରୁ ଦୃଷ୍ଟିଶକ୍ତିକୁ ଟାଣିନିଏ
ସହସ୍ର ସୂର୍ଯ୍ୟର ବିଘ୍ନୋରଣରେ
ଅନ୍ଧାର ହୋଇଯାଏ ଚରାଚର
ମୃତ ନିସ୍ତରଂଗ ସମୁଦ୍ର
ଓ ପ୍ରହ୍ଳିତ ବାୟୁମଣ୍ଡଳ ବାହାରେ
ଜୀବନର କୌଣସି ଚିହ୍ନବର୍ଣ୍ଣ ନାହିଁ
ଧୂଆଁ ଓ ପାଉଁଶର ଅବଶେଷ ଭିତରୁ
ଅଜହାସର ପୈଶାଚିକତାରେ ଜଡ଼ି
ସର୍ବନାଶର କଳା ଘୋଡ଼ା ଚଢ଼ି ଆସେ
ଆସନ୍ନ କଲ୍‌କି ଅବତାର

ଜୀବିକାର ସନ୍ଧାନୀ ଲୋକଟି
ବିମୁକ୍ତ ହୋଇ ରହିଯାଏ
ଆଖିକୁ ଅନ୍ଧ କରି ଦେଉଥିବା
ଆଲୁଅର ମହୋତ୍ସବ ଆଗରେ
ଆଛନ୍ନ ଦିନଟି ଶେଷରେ
ସେ ମୁହଁପୋତି ଫେରି ଆସେ
ତାର ଭଙ୍ଗାରୁଜା କୁଡ଼ିଆର
ନିରନ୍ତର ଅନ୍ଧାର ଭିତରକୁ

ଚିତ୍ରଲେଖା

ସବୁବେଳେ ଆଖି ଆଗେ ଆଗେ ରହିଥାଏ
ଚେତନା ଅବଚେତନାର ପ୍ରତିଟି ମୁହୂର୍ତ୍ତରେ
ନିଜକୁ ଶବ୍ଦରେ ବର୍ଣ୍ଣରେ ସଜାଜ
ଦେହମାନକୁ ଆଛନ୍ନ କରି ରଖିଥାଏ
ମଣିଷର ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ଭବିତବ୍ୟ ଭଳି

ଖୋଜୁଥିବାର ବିଭିନ୍ନ ପର୍ବମାନଙ୍କୁ ଦେଇ
ଭାବବିହୂଳ ଦିନଟି ସରିଆସେ
ହାତରୁ ଖସି ତଳେ ପଡ଼ିଯାଏ
ସ୍ବପ୍ନର ପ୍ରାଚୀନ ପାଣ୍ଡୁଲିପି
ଆଖିର ଆତୁରତା ହଜାଇଦିଏ
ଆସ୍ଥାର ଶେଷ ଆଲିଂପନକୁ
ଆକାଶରେ ଖଞ୍ଜି ହୋଇଯାନ୍ତି
ଭାସ୍କର୍ଯ୍ୟର ଭଂଗୁର ଫକ୍ତିମାନ
ଅକ୍ଷର ଭିତରୁ ଉଠିମାନେ
କବିତାର ବିବର୍ଣ୍ଣ ସାୟାକୁ

କଳ୍ପନା ବିଳାସର ମୋଡ଼ ଉପରେ
ଅଟକି ରହିଥିବାର ଅସ୍ଥିର କ୍ଷଣରେ

ଆନମନା ପାଦ ନିନ୍ଦେ ନିନ୍ଦେ ଖୋଜିନିଏ
ଆପଣାର ଅତୀତ ଉପରେ ରେଖାଙ୍କିତ
ଆଗକୁ ଯିବାର ଅନଶା ରାସ୍ତାକୁ

ଏଠାରେ ପ୍ରତ୍ୟୟ ଓ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିର
ଅସମ୍ଭବ ସମାବେଶ ଭିତରେ
କେହି କାହାରି ବଶବର୍ତ୍ତୀ ନୁହନ୍ତି
ନା କଳ୍ପନା ନା ଶବ୍ଦ ନା ରଙ୍ଗ
ଏଠାରେ କେବଳ ପାଇବାର ଚେଷ୍ଟା
ସେହି ଅମୂର୍ତ୍ତ ଶରୀରକୁ
ଯାହା କେବେ ବି କେଉଁଠାରେ ବି
ସହଜରେ ଧରାଛୁଆଁ ଦିଏ ନାହିଁ
ନା କବିତାରେ ନା ଚିତ୍ର ପ୍ରତିମାରେ

କାଶୀପୁର

ଏଥର କଳାହାଣ୍ଡିକୁ ଭୁଲିଯାଅ
ପର୍ଯ୍ୟଟନର ମାନଚିତ୍ରରେ
ଏ ବର୍ଷର ତୀର୍ଥ ହେଉଛି କାଶୀପୁର

ଏଠାରେ ଇନ୍ଦ୍ରଦେବତା ପ୍ରସନ୍ନ
ଧାନକ୍ଷେତରେ ସବୁଜ ବିପ୍ଳବର ଲହରୀ
ଗୋଦାମ ଘରେ ଉଛୁଳି ପଡୁଥିବା ଶସ୍ୟ ସମ୍ଭାର
ହାଟ ବଜାରରେ ଆହାରର ଅତିରେକ

ଏଠାରେ ଲୋକମାନଙ୍କର ତତ୍ତ୍ୱାବଧାନ ପାଇଁ
ସେକ୍ସାସେବୀ ସଂସ୍ଥାମାନେ ପ୍ରତିଯୋଗୀ
ଏ ଇଲାକାକୁ ଶିଳ୍ପସମୃଦ୍ଧ କରିବା ପାଇଁ
ଉନ୍ନତ ପୃଥିବୀର ଲୋକ ବନ୍ଧପରିକର

ତଥାପି ରହି ରହି ଭୋକ ଚିକ୍କାର କରୁଛି
ଭଙ୍ଗା ଚଟାଣ ତଳୁ ଉଠି ଚସୁଛି ଜଂଜାଳ
ମା କୋଳରେ ଛୁଆର ଶବ କାନ୍ଦୁଛି
ଆଖିର ତାରାସବୁ ଲିଭି ଲିଭି ଯାଉଛନ୍ତି

ଫସଲ ଭିତରୁ ବାହାରି ଆସୁଛି ଅକାଳ
ମଣାଣି ମାଡ଼ି ଆସୁଛି ଜନବସତି ଭିତରକୁ

ବିଶ୍ୱାସନର ପ୍ରବକ୍ତାମାନେ କିନ୍ତୁ
ଆଶ୍ୱାସନା ଦେଇଯାଉଛନ୍ତି
ସୁନାବର୍ଣ୍ଣର ଆଗାମୀ କାଲିର
କଳକାରଖାନାରେ ଫଲୁଥିବା ସୁଖର
ସହରରୁ ଆମଦାନୀ ହେଉଥିବା ଉନ୍ନୟନର

ଆଉ କୌଣସି ଅନ୍ତରାୟ ରହିବ ନାହିଁ
ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱଗାମୀ ଉନ୍ନତିର ପଥରେ
ନା ପାହାଡ଼ ନା ନଇନାଳ
ନା ଅନଗ୍ରସର ମଣିଷ
ଆଦିମ ଅଧିବାସୀ ଉଦ୍‌ବାସୁ ହୋଇଯିବ
ତାର ଆଦି ଆକ୍ଷାନରୁ
ପ୍ରଗତିର ଅଗ୍ରଦୂତମାନେ ଆସି
ମୃତ ଆତ୍ମାମାନଙ୍କର ଉତ୍କଳ ସ୍ୱପ୍ନ ଭିତରୁ
ତାକୁ ଟାଣି ନେଇ ଫିଙ୍ଗିଦେବେ
ସହରର ଅନ୍ଧ ନର୍ଦ୍ଦମା ଭିତରକୁ

ତେବେ ପରବାସୀ ପର୍ଯ୍ୟଟକର
ଏତେ କଣ ଜାଣିବା ଦରକାର
କାହାରି ଭିଟାମାଟି ଗଛଲତା ପାଣିପବନ
କେଉଁ ପୂର୍ବ ପୁରୁଷ କିଏ ତାଙ୍କର ଦାୟାଦ
କାହାର ଫସଲ କାହା ଝାଳ କାହା ରକ୍ତ
ସମୃଦ୍ଧିର ଶିଖରକୁ ଉଠିବା ପାଇଁ
କାହା ଭଙ୍ଗା ପିଠିର ପାହାଚ

ରାସ୍ତା

ନିଃସଂଶୟ ଆଗକୁ ଯାଉଥିବାବେଳେ
କେଉଁ ଅନ୍ଧାରା ଦୂରତ୍ବରେ
ଆଖି ଆଗରେ ହଠାତ ଅଦୃଶ୍ୟ ହୋଇଯାଏ
ଯେତେ ଯେଉଁଆଡ଼େ ଖୋଜିଲେ ବି
ଆଉ ମିଳେନାହିଁ ସେଇ ରାସ୍ତା

ଆଉ କେଉଁଠାରେ ପୁଣି
ସାମନାର ମୋଡ଼ ପାରି ହେଲେ ହିଁ
ଦୁଇ ଭାଗ ହୋଇଯାଏ ରାସ୍ତା
ଗୋଟିକରେ ସହଜ ହସଖୁସି
ଆରଟିରେ ଆରୁଡ଼ା ଖାରୁଡ଼ା ଅପ୍ରୀତି
ତିମ୍ବୁହାଣିରେ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନେବାବେଳେ
କୌଣସି ବି ଉପାୟ ନାହିଁ ଜାଣିବାର
କେଉଁଆଡ଼େ ଯାଏ କେଉଁ ରାସ୍ତା
କାହା ସାଙ୍ଗରେ କିଏ ଯାଇ ମିଶେ
କିଏ କେଉଁ ଜାଗାରେ ବାଟ ଭାଙ୍ଗେ
କିଏ ଅଲଗା ହୋଇ ହଜିଯାଏ
ଏବଂ କିଏ କେତେବେଳେ କେଉଁଠି ପହଞ୍ଚେ

କେଉଁ ଦୂରନ୍ତ ରାଜପଥର
ଜନାକୀର୍ଣ୍ଣ ବିସ୍ତୃତି ଉପରେ
ଅସ୍ତବ୍ୟସ୍ତ ହୋଇ ଧାଇଁଥାନ୍ତି ସମସ୍ତେ
ଦୂରରେ ଚମକୁଥିବା ଆକାଶରୁ
ଅପ୍ରାପ୍ତିର କୁସୁମ ତୋଳିନେବାକୁ
ପୂରା ରାସ୍ତାଟି ଜନପଦ ପାଲଟିଯାଏ

ଅନ୍ୟ ରାସ୍ତାର ନିକାଞ୍ଚନରେ
ଏକାକୀ ପଥକ ଚାଲିଥାଏ
ମୁହଁକୁ ପୋତି ଧାର ପଦପାତରେ
ନିଜର କିଛି ନ ଚାହୁଁଥିବାକୁ ଆଶ୍ରା କରି
ସୂର୍ଯ୍ୟ ଅସ୍ତଯାଏ ତାର ଭାଲେଣି ଭିତରେ
ଧୂବତାରାର ଅନ୍ଧାର ଘୋଟିଯାଏ

ବାଟବଣା ହୋଇଯାଇଥିବା ବାଟୋଇ
ଯେଉଁ ଅଜଣାରେ ଯାଇ ପହଞ୍ଚେ
ତାକୁ ହିଁ ବିଚରା ଆଦରି ନିଏ
ନିଜର ଇହ ଓ ପରର ରାହା ବୋଲି

ନିଜର ଦ୍ଵିଧାରୁ ବାହାରି ପାରୁନଥିବା
ଅନ୍ତର୍ମୁଖୀ ବିଭ୍ରାନ୍ତ ଲୋକଟି
ନିଜର ଆକ୍ଷୀର ମାନଚିତ୍ର ଉପରେ
ଖାର କାଟି ନକ୍ସା ତିଆରି କରେ
ଆଉ ତାର ଗୋଲକଧନ୍ଦା ଭିତରେ
ଅନେକ ରାସ୍ତା ପାରି ହୋଇ
ପୁଣି ଫେରି ଆସେ ନିଜ ଭିତରକୁ

ମାଲଲ ମାଲଲ ଉତ୍ସର ଅପତ୍ତରାଗ
 ବନ୍ଧୁର ପରିବ୍ୟାପ୍ତି ଉପର ଦେଇ
 ଅଗଣିତ ଲୋକ ଚାଲିଥାନ୍ତି
 କେଉଁ ଲୁପ୍ତ ଇତିହାସର ସନ୍ଧାନରେ
 ଗନ୍ତବ୍ୟସ୍ଥଳରେ ପହଞ୍ଚିବାର
 କୌଣସି ବି ନିଶ୍ଚୟ ନ ଥାଇ
 କେତେ ପ୍ରଜନ୍ମ ପରେ ଜିନ୍ଦୁ
 ସେମାନଙ୍କର ଉତ୍ତରାଧିକାରୀମାନେ
 ଅତି ଅନାୟାସରେ ପାରି ହୋଇଯିବେ
 ସହଜ ସୁଗମ ହୋଇ ଯାଇଥିବା
 ସେଇ ଗାସ୍ତାଟିର ଛାତି ଉପର ଦେଇ

ଯେ ଯାହା

କାଗଜ ଉପରେ ଧରି ରଖିବା ସମ୍ଭବ ନୁହେଁ
ସେ ସବୁ ସ୍ମୃତି ଓ ସମ୍ଭାବନା
ଯାହାର ଉପଲବ୍ଧି କେବଳ ଇନ୍ଦ୍ରିୟମାନଙ୍କୁ
ସେ ସବୁର କୌଣସି ରଂଗ ନାହିଁ
ଯାହା ମନ ଭିତରର ଅବଚେତନ ପ୍ରତୀତି
ଶବ୍ଦରେ ସେମାନଙ୍କୁ ବାନ୍ଧି ହେବ ନାହିଁ
ଯାହା ଆସେ ପ୍ରତିଧ୍ବନି ହୋଇ
ହୃଦୟାତୀତ ଅନୁରଣନରେ

କାହାରି କୌଣସି ବିଶେଷଣ ନାହିଁ
ଯେ ଯେତିକି ସେ ସେତିକି
ଲୋହିତ ସୂର୍ଯ୍ୟର ଯେତିକି ଚାନ୍ଦ୍ରସ ପ୍ରତିଶବ୍ଦ
ଧାର ସମାରଣର ଅସ୍ଥିରତାରେ
ହୃଦୟସ୍ପର୍ଶୀ ଯେତେକ ପରିଭାଷା
ଓଠ ଓ ଓଠର ଉନ୍ମୁଖ ସମାର୍ଥ
ସମୁଦ୍ରର ପର୍ଯ୍ୟାୟବାଚୀ ଅସ୍ଥିରତା
ଭୂଲିଯିବାରେ ଯେତିକି ସ୍ମାରକୀ ସମ୍ଭାବନା
ଓ ଭୋକର ଯେଉଁଭଳି ଆକଣ୍ଠ ପରିମାଣ
ଯେ ଯାହା କେବଳ ତାକୁ ହିଁ ବୁଝାଏ

କାହାରି କୌଣସି ବିକଳ ନାହିଁ
ଯେ ଯାହା ସେ ତାହା ହିଁ
ପାଦରେ ପଦ୍ମ ଆଖିରେ ଝିନ
ଓଠରେ ବିମ୍ବ ଅଂଗୁଳିରେ ଚଂପକ
ସବୁ କେବଳ କଥାର କଥା
ସୁଧା କେବଳ ପରିତୃପ୍ତିହୀନ ଅଗ୍ନି
ଦେହ କେବଳ ଦେହ ଯାହା ବିଦେହ ନୁହେଁ
ଦିବ୍ୟଦୃଷ୍ଟି ବୋଲି କିଛି ନାହିଁ
ଲକ୍ଷଣ ହିଁ ଚକ୍ଷୁର ଏକମାତ୍ର ଲକ୍ଷଣ
ଏବଂ ଦେଖିବା କେବଳ ଦେଖିବା
ପ୍ରଜ୍ଞାର କୌଣସି ବି ଅଧିକାର ନାହିଁ
ଯେ ଯାହାର ସେ ତାହାର

ଇନ୍ଦ୍ରିୟରୁ ଅଜାତ ଆଉ କିଛି ନାହିଁ
ଯାହା ଜଣାଯାଏ ବୁଝିହୁଏ ସେତିକି
କବିତାର କୌଣସି ବିଶେଷଣ ନାହିଁ
ବିକଳ ନାହିଁ ନିର୍ଯ୍ୟାସ ନାହିଁ
କବିତା ଅର୍ଥର ବଶାଭୂତ ହୁଏ ନାହିଁ
ସେ ସେଇଭଳି ଦୋହଲ୍ୟମାନ ରହିଥାଏ
ଜଣାଅଜଣାର ସଂକ୍ଷିପ୍ତ ଧାର ଉପରେ
ଧରା ନ ଦେବା ଦୂରତ୍ବରେ

ବିପ୍ଳବ

ଖବରକାଗଜର ଛନ୍ଦହୀନ ପ୍ରମୁଦେ
ଶୁଷ୍କ ସମାଚାର ଅନ୍ତରାଳରୁ
ଉଦ୍‌ଘୋଷେ ଦୁଇଟି କାବ୍ୟିକ ବ୍ୟଞ୍ଜନ।
ଟେଲିଫୋନର ଅଶରୀରୀ ଅତଳକୁ
ସହୃଦରେ ଭେଦ କରି ଭାସିଆସେ
ରୂପକରେ ବିମଣ୍ଡିତ ବାକ୍ୟାଣ
ଆଶପାଶର ପ୍ରାତ୍ୟହିକ ଆବହରେ
ଶବ୍ଦ ଧ୍ବନି ଭାଷା ଓ ଭାବ
ଅସମ୍ଭବ ସମନ୍ୱୟରେ ଏକାତ୍ମତ
କବିତା କିନ୍ତୁ ଏସବୁର ବାହାରେ ରହିଥାଏ

ଶବ୍ଦର ଝରକା ବାହାରକୁ ଅନାଇଲେ
ଲାଲ ଝଡ଼ର ଆକାଶ ଭାଙ୍ଗିପଡ଼େ
ଅସ୍ପଷ୍ଟରାମାନେ ମୁହଁକୁ ଲୁଚାଇ ନିଅନ୍ତି
ଦେବଲୋକର କ୍ଳାବ ଉଷରତା ଭିତରେ
ଏକ ଅଶାନ୍ତ ନାହାରିକା ପ୍ରସାରିତ ହୋଇଯାଏ
ଅସମର୍ଥ ଅନ୍ତଃସ୍ଥଳର ମୌନ ଦେଇ
ଗୋଟିଏ ପ୍ରାନ୍ତରୁ ଅନ୍ୟ ପ୍ରାନ୍ତ ଯାଏ

ସ୍ଥିମିତ ତାରାଙ୍କର ଶିଥିଳ ହୁଏ ଭିତରେ
ଅମାବାସ୍ୟାର ଉତ୍କର୍ଷ ମଧ୍ୟାହ୍ନ ହୁଡ଼ିଯାଏ
ମୋର ପରିଚୟର ପ୍ରିୟ ବର୍ଣ୍ଣମାଳା
ଅବସନ୍ନ ହୋଇ ପଡ଼ି ରହିଥାଏ
ନିଜର ବିବିକ୍ତ ସ୍ୱର ଓ ବ୍ୟଂଜନକୁ ନେଇ

ବହି ଥାକରୁ ଆଖିର କୁଟୁହଳ ଖୋଜିନିଏ
ଶିରୋନାମାର ଅନବଦ୍ୟ ଶବ୍ଦସମ୍ବରକୁ
ଓ ତାକୁ ସଜାଇବାରେ ଲାଗିଯାଏ
ବହୁରୂପରେ ସଂଯୋଜନ କରି
ଉଡୁଥିବା ପୃଷ୍ଠାର ଅନ୍ତରାଳରୁ
ସମ୍ଭବନାରେ ଭରପୂର ଖଣ୍ଡବାକ୍ୟଟି
ନିଜକୁ ପରିପାଳରେ ପ୍ରସାଧିତ କରି
ଆଗରେ ଆସି ଅଳସ ଭାଙ୍ଗେ
ଆଖି ତାକୁ ଡୋଳିନେବା ଆଗରୁ କିନ୍ତୁ
ସେ ଯାଇ ଲୁଚି ଯାଇଥାଏ
ଅକ୍ଷର ସଂକୁଳ ଅପନ୍ତରାରେ

ଶେଷରେ ସ୍ୱାକାର କରିବାକୁ ହୁଏ
ହାତରେ ଆସି ଖସିପଡୁଥିବା ଆକାଶକୁସୁମ
ସୂର୍ଯ୍ୟ ରୂପ ନେଇ ସମ୍ଭବ ହେଉଥିବା ସ୍ତବକ
ଆପେ ଆପେ ଆସି ଦେହରେ ଲୋଟିଯିବା ଇଚ୍ଛାପିତା
ସାକାର ହେଉଥିବା ସକାଳର ସ୍ୱପ୍ନ
ସମସ୍ତେ ଅପ୍ରେମରେ ଅଭିଶପ୍ତ କିନ୍ତୁର
ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ପ୍ରତିବନ୍ଧ କଳ୍ପନା ବିଳାସ

ଅସମ୍ଭବ ଶବ୍ଦ ଅସମ୍ଭବ ପଂକ୍ତି
ଆଜ୍ଞୁଳ ବିକଳ ମନର ଲୁପ୍ତ ଉପକଣ୍ଠରେ
ଛିନ୍ନ ବିଛିନ୍ନ ପଡ଼ି ରହିଥାନ୍ତି
ସ୍ମୃତି ସମ୍ବଳିତ ପୁରୁଣା ପ୍ରେମର ଭଗ୍ନାଂଶ ଭଳି
କୌଣସି ପୁନର୍ଜନ୍ମର ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ନ ନେଇ

କଲମର ମୁନ ଏକ ଅପହଞ୍ଚିତ ଦୂରତୁ
ସେଠାରେ ଯୁଗ ଯୁଗ ଧରି ରହିଥାଏ
ଏକ ସାମାନ୍ୟତା ଶୂନ୍ୟତାର ଛାଇ
ଯାହା ଆସିବାର ଅଂଶକାର ନେଇ
ସବୁବେଳେ ଉଦ୍ଭା ହୋଇ ରହିଥାଏ
ତାହାରି ଅପେକ୍ଷା ହିଁ ସମୟ

ଗୁଜରାଟ ପରେ

ଗୁଜରାଟ ପରେ କଣ
ଆଉ କବିତା ଲେଖିବା ସମ୍ଭବ
କବିତା ଲେଖିବା କଣ ସମ୍ଭବ ଥିଲା
ଆଲେକନ୍ଦାସ୍ତ୍ରୀ ଢଳିଯିବା ପରେ
ନାତୁସି ଗ୍ୟାସ କୋଠରୀ ପରେ
ହିରୋଶିମା ପରେ ଭିଏତନାମ ପରେ
ଏମରଡେନ୍ସି ଓ ବାବରି ମସଜିଦ ପରେ
ନ ଏଗାର ପରେ ଇରାକ ପରେ

କବିତାକୁ କିନ୍ତୁ ନିର୍ବାସିତ କରିବା ସହଜ ନୁହେଁ
କବିତା ଅନାୟାସ ଫେରି ଆସିପାରେ
ପ୍ଲେଟୋଙ୍କର ଶରୀରାତ୍ମକୁ
ସ୍ତ୍ରାଲିନର ସାଇବେରିଆକୁ
ପୋଖରାନକୁ କଳାହାଣ୍ଡିକୁ
କବିତା ଲିପିବଦ୍ଧ କରିଯାଏ
ହିଂସା ଓ ପତନର ପାଦଚିହ୍ନକୁ
କବିତାର ଅବସାନ ନାହିଁ
ଯେଉଁପରି ଇତିହାସର ଅନ୍ତ ନାହିଁ

କବିତା ଲେଖାନ୍ତୁଏ
ନିଷେଧାଙ୍କା ଫତୱା ଗୁଲାର ସତ୍ତେ
ମୌଳବାଦୀଙ୍କର ଭୁକୁଟି
ଓ ସେନସର୍କର ନୀଳ ପେନ୍‌ସିଲକୁ ନ ମାନି
କବିତା ଲେଖା ହେଉଥାଏ
ବହିର ବହୁସ୍ୱରର ଅନ୍ତରାଳରେ

ଗୁଜରାଟ ପରେ କବିତା ଲେଖାଯିବ
ସେଇ ଗୁଜରାଟ ବିଷୟରେ
ସେ କବିତା ଆରମ୍ଭ ହେବ
ଅଯୋଧ୍ୟାର କଳଙ୍କିତ ଅଧ୍ୟାୟରୁ
ଏବଂ ଯାଇ ପହଞ୍ଚିବ
ଗୋଧ୍ରା ଗୁଜରାଟ ଦେଇ ମୁମ୍ବାଇରେ

ବାବରି ପୁଣି ଠିଆ ହେଲେ
କବିତା ଘୋଷଣା କରିବ ଯେ
ରକ୍ତରେ ନାମାଙ୍କିତ ଇଟା
ଓ ହିଂସାରେ ଖୋଦିତ ପଥର ଦେଇ
ମନ୍ଦିର ତିଆରି ହୁଏ ନାହିଁ
ମନ୍ଦିର ତିଆରି ହୁଏ କବିତା ଭଳି
କଳ୍ପନା ଦେଇ ନିଷ୍ଠା ବିଶ୍ୱାସ ଦେଇ
ମଣିଷର ଛାତି ଭିତରେ

ଗୁଜରାଟ ପରେ
ଏପରି କବିତା ଲେଖାଯିବ
ଯାହା ନିଃସନ୍ଦେହ ପ୍ରମାଣ କରିବ ଯେ
ଅଯୋଧ୍ୟାର କୌଣସି ଅବସ୍ଥିତି ନଥିଲା
ଆଦିକବିଙ୍କର କଳ୍ପନାର ବାହାରେ

ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରସାଦ ଦାସ ଓଡ଼ିଆ କବିତାରେ
 ଏକ ପୁରଣୀୟ ନାମ ପାତାଙ୍କ କବିତାରେ ଆବେଶମୟ
 ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଅନୁଭବ ଧାରଣ ଧାରଣ ପ୍ରାକୃତିକ ଜାତୀୟତା
 ଅଧିକରୁ ଅଧିକ ପୋତିହୋଇ ପାଇଛନ୍ତି । 'ପ୍ରଥମ
 ପୁରୁଷ'ରେ କାବ୍ୟସାଧା ପ୍ରାୟଶଃ ଆତ୍ମନିମନ୍ତ୍ରଣ ନିଜର
 ଅନ୍ତରଙ୍ଗ ମୁହୂର୍ତ୍ତ, ନିଜର ମୁଖ ଓ ମୁଖା, ନିଜର ସ୍ୱେଦପିଣ୍ଡ
 ହତାଶା, ପ୍ରତ୍ୟୟ ଓ ଅନୁରାଗର ବିକସିତ ଆତ୍ମନେତ୍ରତା ।
 ଧାରଣ ଧାରଣ ଆତ୍ମଲୀନତାରୁ ମୁକ୍ତି ନେଇ ରାସା,
 ରାସାର ମଣିଷ, କଳାହାଣ୍ଡି, ବାଣିଆପାନ, ସହରଚଳ
 ବସ୍ତିର ଛାୟାମୟ ମାନଙ୍କୁ ସେ ନିଜ ଭିତରକୁ ଟାଣିଆଣନ୍ତି ।
 ଐତିହ୍ୟର, ଦେଶର ଅମାପରାଂଶ ଓ ସ୍ୱରର ପ୍ରାଚୁର୍ଯ୍ୟକୁ
 ପ୍ରତ୍ନତତ୍ତ୍ୱର ସ୍ୱପ୍ନ ଓ କୋଶାଳକୁ ନିଜ ଭିତରେ ଆବୋରି
 ବସନ୍ତି । ସବୁକୁ ନେଇ ପୁଣି ଶବ୍ଦର ଚିତ୍ରଶିଳ୍ପୀ ଶିଳ୍ପ
 ଚିତ୍ରଟି ଆଙ୍କନ୍ତି ପେମିତି ପାଠକ ତାକୁ ସାମ୍ନାସାମ୍ନି
 କରିପାରିବ ନିଜ୍ଜଳ ଭାବରେ, ସଠିକ ଭାବରେ ।
 ଗତିମାନ ଚିତ୍ରର କୁଳାପଣ, ଉଲ୍ଲେଖଯିବା ପଣ ସେଥିରେ
 ନାହିଁ । ବାସ୍ତବତାକୁ ପେମିତି ସାମ୍ନାରେ ହିଁ ବାଧ୍ୟକର୍ତ୍ତା
 ଛିଟାକରାଏ ତାଙ୍କର ଚିତ୍ରଶିଳ୍ପର କଳା । ତାଙ୍କ କବିତାରେ
 ପାଠକ ଜାଣନ୍ତି ସେ ଏକଦା ଏକ ଶକ୍ତିଶାଳୀ ଚିତ୍ରଶିଳ୍ପୀ
 ରୂପେ ନିଜକୁ ପରିଚିତ କରାଇଥିଲେ । ବହୁତଃ ସେ
 ଜଣେ ସ୍ୱପ୍ନାବହୁଳ କଳାଜୀବ, କବିତା, କ୍ଷୁଦ୍ରଗଳ୍ପ, ନାଟକ,
 ଉପନ୍ୟାସ, ଗବେଷଣାତ୍ମକ ନିବନ୍ଧ, ଚିତ୍ରକଳା-
 ସୃଜନଶୀଳତାର ପିଣ୍ଡ ତାଙ୍କର ବହୁମୁଖୀ ଏବଂ
 ପ୍ରତ୍ୟେକରେ ଅନ୍ୟ ବିଭାଗର ସ୍ପଷ୍ଟ ଛାୟା ବିଦଗ୍ଧ
 ପାଠକକୁ ଦୃଶ୍ୟପାଏ । ତାଙ୍କ କବିତାରେ ମୁଁ ଗନ୍ଧକଥନର
 ଉନ୍ନତ ଲକ୍ଷ୍ୟ କରେ, ଶବ୍ଦରେ କବିତା ପଢ଼େ, କବିତାରେ
 ଚିତ୍ରକଳାର ସ୍ୱଲ୍ପ ପାଠ୍ୟ ନାଟକରେ ଜାତୀୟ-କବିତାର
 ପ୍ରତିନିଧି ମିଳେ ।

-ପାତାଙ୍କ, ମହାପାତ୍ର